

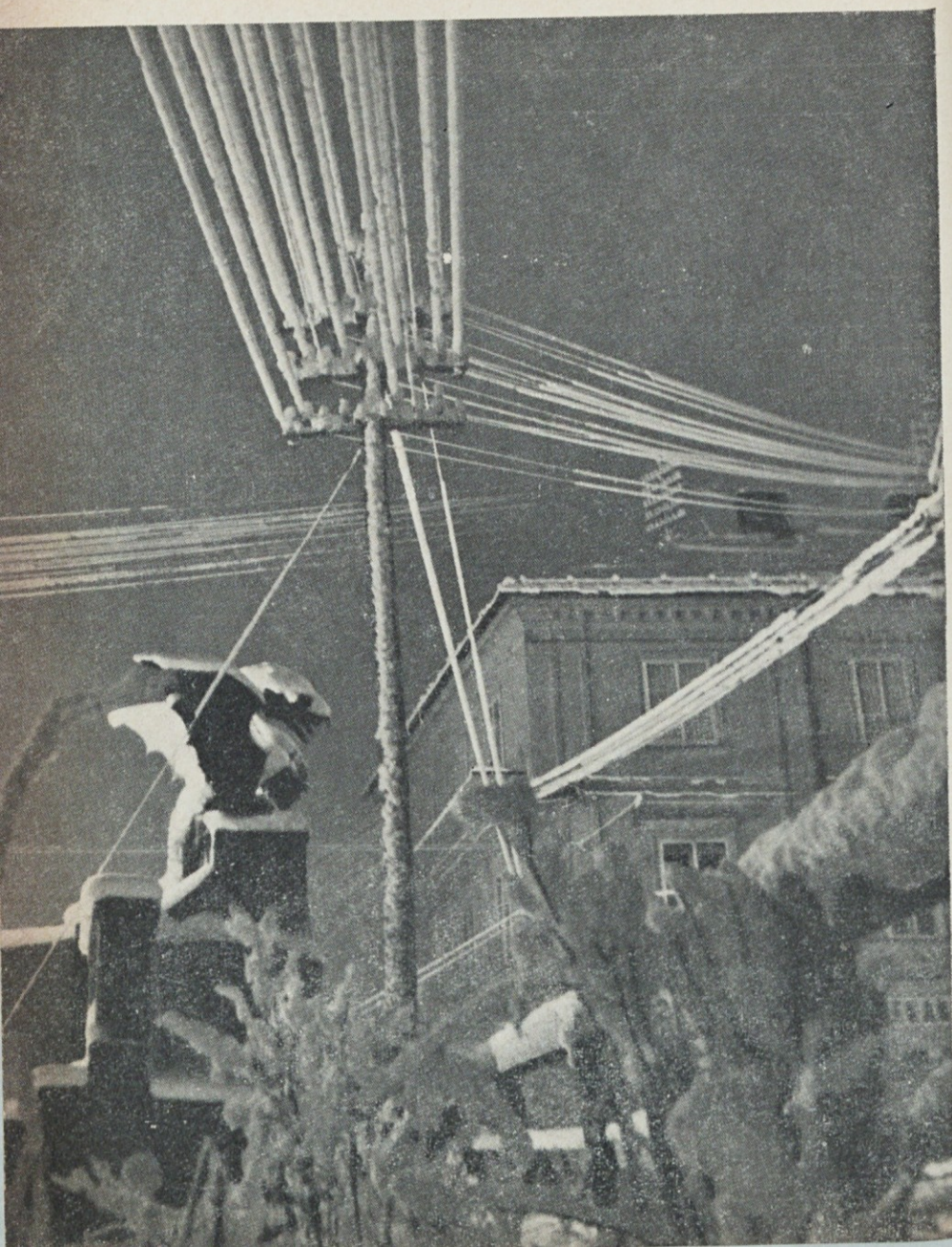
dz

XXXII-2

februar 1966

LA VIDA ESPIRITUAL
DUHOVNO ŽIVLJENJE

ČUDOVITI DOGODEK

Pavel VI. in koncilski očetje so zaključili delo 2. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, 8. decembra lanskega leta. Trajal je štiri leta. Cerkevni zbor je bil velik vesoljni dogodek, ves svet je gledal v njem nekaj nenavadnega, verni svet pa je veroval v delo Svetega Duha v sodobnem življenju Cerkve po koncilu.

„Čudoviti dogodek“ je naslov apostolski konstituciji, s katero je sv. oče razglasil malo sveto leto. Ta jubilej bomo obhajali oziroma ga obhajamo od 1. januarja t. l. do binkošti, 29. maja. Glavni namen po besedah sv. očeta je: „Da bi bolj žutili s Cerkvijo“.

Čudoviti dogodek (koncil), ki je sedaj zaključen in kateremu so vsi narodi in verstva sledili z vedno večjo pozornostjo, terja od nas nekaj tako velikega, kot je bil cerkveni zbor sam: ni dovolj, da bi koncilska razpravljanja ostala le na papirju in v razumu, svoja srca in svoje okolje moramo tako razpoložiti, da bomo pripravljeni koncilske odloke sprejeti in čim popolneje izvesti.

S tem namenom je papež razglasil malo sveto leto. Tako, pravi sv. oče, bomo dosegli dvoje: v mesecih jubileja bomo dajali javno zahvalo Bogu za vse dobre, ki jih je delil Cerkvi in po njej svetu v letih koncila; in drugič bomo prosili Boga za obilno pomoč, da bi današnji človek znal in hotel izčrpati iz koncilskega zaklada čim več duhovne koristi.

Kje in kako obhajajmo pokoncilski jubilej?

Središče tega svetega leta so, po zamisli sv. očeta, krajevne stolnice pod vodstvom krajevnih škofov. Stolnice naj bodo podoba rimske bazilike sv. Petra in razlagā koncilskih odlokov v pridigah nam mora pomeniti koncil v malem, nadaljevanje vesoljnega koncila v krajevnih cerkvenih občinah.

Pridružimo se vesoljnemu pokoncilskemu jubileju. Dodajmo svoj delež molitev, pokore in sodelovanja k prizadevanju Pavla VI. in vse Cerkve, da bo tudi jubilej, tako kot je bil cerkveni zbor: v slavo božjo, v veselje Cerkve in v posvečenje sveta.

J. Re.

Koncilski nauk o Cerkvi

Avguštin de Buzzaccarin:
Vatikanski koncil. Razsta-
va v Padovi
leta 1963

Drugi vatikanski cerkveni zbor je po štirih zasedanjih, trajajočih vsako leto po tri mesece, na praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, 8. decembra 1965, zaključil svoja razpravljanja. Lepo število odlokov, ki so sad njegovega dolgotrajnega in napornega dela, čaka zdaj na proučevanje in uresničenje. V tem pogledu bo čas po koncilu odločilne važnosti za vse življenje in delovanje Cerkve, za uspeh njenega apostolskega poslanstva v nemirnem modernem svetu. Na vsakega katoličana odpade del odgovornosti za uresničenje koncilskih konstitucij in dekretov.

Po izjavah papeža in koncilskih udeležencev je najvažnejši sad tega edinstvenega cerkvenega zbora dogmatična

konstitucija o Cerkvi. Od vsega početka je bilo to vprašanje na koncilu jasno postavljeno: Prvi in glavni namen drugega vatikanskega cerkvenega zbora je zbrati, utemeljiti in v umljivi obliki podati verski nauk o Cerkvi. Povedati vsem vernikom in vsemu svetu, kaj je Cerkev in kakšno je njeno poslanstvo v svetu.

O tem je razpravljal že prvi vatikanski cerkveni zbor, leta 1869—70. Tam je bilo utemeljeno in proglašeno papeško prvenstvo in njegova nezmotljivost v najvišji učeniški službi. Ostalo pa je tedaj še mnogo važnih vprašanj o bistvu in poslanstvu Cerkve, ki zaradi prekinitve cerkvenega zbora vsled francosko-nemške vojne niso mo-

gla biti proučena in definirana. To prekinjeno in nedovršeno delo je moral zadnji koncil zaključiti. Storil je to z objavo dogmatične konstitucije o Cerkv, slovesno proglašeno po papežu Pavlu VI. ob zaključku 3. koncilskega zasedanja, na praznik Marijinega darovanja, 21. novembra 1964. V tej konstituciji je obsežen v jasni, izbrani in zgoščeni obliki ves nauk o Cerkv, kakor so ga v dobi po prvem vatikanskem zboru proglasili, razsvetlili in obogatili papeži, škofje in katoliški teologi. Je to dogmatična konstitucija, utemeljena na nezmotni božji besedi in potrjena z najvišjo avtoriteto vesoljnega cerkvenega zbora, vodilni in temeljni nauk, iz katerega izhajajo in na katerega se nanašajo vse druge koncilске določbe in pastoralna navodila. V latinščini se konstitucija začneja z značilnimi besedami: *Lumen gentium*, kar pomeni *Luč narodov*.

Gotovo je naša sveta dolžnost, da se s tem dogmatičnim naukom o Cerkv seznanimo in ga po želji in volji svetega zbora postavimo za vodilno smernico vsemu svojemu življenju. V lahkoumljivi delni prestavi in primerni razlagi bomo skušali to leto to dolžnost izpolniti.

Cerkev je skrivnost

V dosedanjem verskem pouku se je v nauku o Cerkv preveč poudarjala le njena zunanja organizacija. Naši stari Katakizmi so nam cerkev označevali kot versko družbo, ki jo je ustanovil Jezus Kristus, katere člani verujejo iste nauke in prejemajo iste zakramen-

te in imajo rimskega papeža za svojega vidnega poglavarja. Vse to je seveda resnično, a nikakor ni zadostno. Tudi v pogoju zunanje cerkvene organizacije manjka v tej definiciji poleg papeškega prvenstva važna omemba škofovske službe in njihove soudeležbe pri vodstvu Cerkv. Še bolj pa se pogreša omemba skrivnostnega, nadnaravnega elementa, ki je Kristusovi Cerkv v prvi vrsti lasten in bistven.

Cerkev je po svoji naravi božja in človeška ustanova. Kakor Kristus v sebi združuje božjo in človeško naravo v drugi božji osebi, ki živi in se udelevuje na svetu na viden človeški način, tako združuje tudi Cerkev v sebi dvojni element, nadnaravni in človeški. Na svetu se Cerkev kaže in udelevuje kot vidna organizirana verska družba, v svojem notranjem bistvu pa je verska skrivnost, vidno in podelilno znamenje nevidnih milosti, nadnaravno sredstvo skrivnostnega združenja s Kristusom in Bogom. Ta nadnaravni, božji element je v Cerkv prvenstven in večni, človeški, vidni element pa je v njej zvezan s človeško in svetovno zgodovino. Oba elementa sta v Cerkv važna in bistveno potrebna za njeno življenje in delovanje sredi svetá, a nadnaravnemu elementu gre vedno prvenstvo in le po njem prihaja po Cerkv zveličanje človeškemu rodu. Cerkev sama iz sebe, z vso svojo organizacijo in z vsem svojim prizadevanjem za zveličanje sveta ne zmore ničesar, ves uspeh njenih naporov prihaja od Kristusa, skrivnostnega početka in vira vseh božjih milosti. Do tega združenja s Kristusom mora Cerkev voditi svoje vernike in

klicati ves svet, kar vrši s svojo učeniško, duhovniško in pastirsko službo.

O vsem tem koncilna konstitucija v svojem uvodu takole govori: „Ker je Kristus luč narodov, ta sveti zbor, združen po navdihnjenju Svetega Duha, silno želi razsvetliti vse narode z njegovo svetlobo, ki odseva nad obličjem Cerkve oznanjujoče evangelij vsemu stvarstvu. In ker je Cerkev v Kristusu kakor zakrament ali znamenje in sredstvo tesnega združenja z Bogom in edinosti vsega človeškega rodu, hoče sledeč zgledu prejšnjih koncilov z vso jasnostjo objaviti svojim vernikom in vsemu svetu svojo naravo in svoje vesoljno poslanstvo. Razmere sedanjih časov dodajajo tej dolžnosti Cerkve še večjo nujnost, da bi vsi ljudje, danes tesneje združeni po vseh vrstah socialnih, tehničnih in kulturnih zvez, dosegli tudi polno zedinjenje v Kristusu“.

Cerkev in sveta Trojica

Poglabljajoč ta skrivnostni, zakramentalni značaj Cerkve opiše sveti zbor njeno delovanje v luči svete Trojice, kakor se nam kaže v dolgi dobi zveličavne človeške zgodovine. Takole uči: „Večni Oče je ustvaril vesoljni svet po popolnoma svobodnem in skrivnostnem sklepu svoje modrosti in dobrote; odločil je dvigniti ljudi k udeležbi pri svojem božjem življenju in, ko so padli po Adamovem grehu, jih ni zapustil, ampak jim je vedno dajal svojo pomoč z ozirom na Kristusa Odrešenika, „ki je podoba nevidnega Boga, prvorojenec vsega stvarstva“ (Kol 1, 15). Vse izvoljene „je Oče na-

prej poznal in jih tudi naprej določil, da naj bodo podobni njegovemu Sinu, da bi bil on prvorojenec med mnogimi brati“ (Rim 8, 29). Sklenil je sklicati vse, ki verujejo v Kristusa, v svojo sveto Cerkev, ki je bila napovedana od začetka sveta, čudežno pripravljena v zgodovini izraelskega ljudstva, v poslednjih časih razodeta po razlitju Duha in se bo slavno spopolnila ob koncu časov. Tedaj se bodo, kakor se bere v svetih očetih, vsi pravični Adamovi potomci, od pravičnega Abela do zadnjega izvoljenca, zbrali pred Očetom v vesoljni Cerkvi.“

„Prišel je tedaj Sin, poslan po Očetu, „ki nas je v njem izvolil pred stvarjenjem sveta in nas naprej določil za posinovljenje“ (Ef 1, 4—5). Izpolnjujoč to božjo voljo je Kristus otvoril na zemlji nebeško kraljestvo, nam razodel njegovo skrivnost in je uresničil naše odrešenje s svojo pokorščino. Cerkev ali Kristusovo kraljestvo, že pričujoča v skrivnosti, v svetu po božji moči vidno raste. Njen začetek in njeno razširjenje imata svojo skrivnostno napoved v krvi in vodi, ki pritečeta iz odprte strani križanega Kristusa in v Kristusovih besedah, s katerimi namiguje na svojo smrt na križu: „In jaz, ko bom povzdignjen z zemlje, bom vse pritegnil k sebi“ (Jan 12, 32). Kolikorkrat se na oltarju obnavlja daritev križa, na katerem je bil darovan Kristus, naše velikonočno jagnje, se uresničuje delo našega odrešenja. Istočasno se v zakramentu evharističnega kruha predstavlja in obnavlja edinost vernikov, ki tvorijo eno samo telo v Kristusu (1 Kor 10, 17). Vsi ljudje so poklicani k

temu združenju s Kristusom, ki je luč sveta, od katerega izhajamo, po katerem živimo in h kateremu gremo.“

„Ko je bilo tedaj dopolnjeno delo, ki ga je Oče zaupal Sinu na zemlji, je bil poslan Sveti Duh na binkoštni praznik, da bi Cerkev popolnoma posvetil in bi se vsi, ki v Kristusa verujejo, mogli v istem Duhu približati Očetu. On je Duh življenja, je studenec vode, tekoče v večno življenje, po katerem Oče oživlja vse, ki so mrtvi po grehu, dokler ne bo obudil v Kristusu njihovih umrljivih teles. Sveti Duh biva v Cerkvi in v srcih vernikov kakor v svetišču, v njih moli in pričuje, da so božji otroci. On vodi Cerkev in jo bogati s svojimi različnimi darovi, jo usmerja k vsej resnici, jo ohranja v edinosti občestva in službe. On jo pomlaja, jo ne prestando obnavlja in jo pelje k popolnemu združenju z njenim ženinom. Zakaj Duh in nevesta kličeta Gospodu Jezusu: Pridi! (Raz 22, 17).“

Tako se vsa Cerkev javlja kot velika množica, združena po edinosti Očeta in Sina in Svetega Duha.

Kraljestvo božje

„Skrivnost svete Cerkve se odkriva v njeni ustanovitvi. Naš Gospod Jezus je namreč svojo Cerkev ustanovil z oznanjevanjem evangelija, to se pravi, ustanovil je kraljestvo božje, obljubljenega dolga stoletja prej v svetem pismu. Govoril je: „Čas se je dopolnil in božje kraljestvo se je približalo“ (Mr 1, 15). To kraljestvo se začne razodevati kot luč, ki sveti ljudem po besedi, po delih

in po navzočnosti Kristusovi. Božja beseđa se primerja žitnemu semenu, vrženemu v zemljo. Tisti, ki jo sprejmejo z vernostjo in se pridružijo mali Kristusovi čredi, so sprejeli kraljestvo; seme po svoji notranji moči počasi kali in raste do časa žetve. Čudeži po svoji strani dokazujejo, da je božje kraljestvo že prišlo na zemljo. Predvsem pa se to kraljestvo javlja v osebi samega Kristusa, Sina človekovega, ki je prišel, „da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge“ (Mr 10, 45).

„Ko pa je Jezus vstal, potem ko je umrl za ljudi na križu, se je pokazal postavljen za vselej kot Gospod, kot Kristus in kot Duhovnik in je izlil na svoje učence Svetega Duha, obljubljenega po Očetu. Zato Cerkev, obogatena z darovi svojega Ustanovitelja, zvesto spolnjuje njegove zapovedi ljubezni, ponižnosti in odpovedi, prejme poslanstvo, da oznanja kraljestvo Kristusovo in božje, ga ustanavlja med vsemi narodi in predstavlja na zemlji kal in začetek tega kraljestva. Medtem ko počasi raste, hrepeni po dopolnjenem kraljestvu, upa z vsemi svojimi močmi in goreče hrepeni združiti se s svojim Kraljem v večni slavi.“

+

To so čudovito lepe in globoke misli, ki jih razvija sveti zbor v prvem poglavju svoje znamenite dogmatične konstitucije. Iz vzvišenega in prepričljivega nauka zares odseva navdihnjenosti Svetega Duha.

Sveta Cerkev vstaja tako pred našimi očmi in v svoji vidni in duhovni po-

dobi, v svojem postanku in zgodovinskem razvoju in v svojem večnostnem hrepenenju in romanju.

Je podoba same svete Trojice v njeni nerazdružljivi edinosti, kakor je že v 2. stoletju zapisal cerkveni pisatelj Tertulijan: „Kjer so trije, to je Oče, Sin in Sveti Duh, tam je Cerkev, ki je telo treh.“ Kakor je telo oživiljano po duši, tako živi Cerkev po sveti Trojici. Edinost treh božjih oseb mora biti Cerkev v zoru vsega njenega prizadevanja, kakor je to Kristus pri zadnji večerji v svoji velikodušni molitvi izrazil: „Naj bodo vsi eno, Oče, kakor ti v meni in jaz v tebi“ (Jan 17, 21). Kakor sta Oče in Sin eno v Svetem Duhu, tako je edinost vere, upanja in ljubezni za Cerkev na zemlji njeno spoznavno znamenje. Za doseg te edinosti naj se Cerkev neprestano trudi in zanjo moli, kar je bilo na koncilu slovesno na novo potrjeno.

Cerkev, božje kraljestvo na zemlji, bo dosegla svoje končno dopolnjenje na sodni dan, ko se bodo vsi verni ljudje zbrali ob Kristusu in se po njem združili s troedinim Bogom ter se za večno utopili v njegovo skrivnostno, blaženo življenje.

Tako je sveta Cerkev na zemlji v resnici velika, sveta skrivnost, božji zakrament, pravir vseh zakramentov, kakor jo nazivajo teologi. Je pa vidna, po ljudeh vladana in za ljudi živeča verska družba, ki kot taka posreduje vernim ljudem vse odrešilne milosti.

Zahvaljujmo se Bogu vsak dan, da nas je v to svojo Cerkev poklical. Ostanimo ji zvesti do smrti. Delajmo in žrtvujmo se za njeno rast in moč. Molimo za zedinjenje vseh kristjanov, za spreobrnjenje grešnikov, za zveličanje vsega sveta.

Alojzij Košmerlj

Katoličan tudi pri jedi!

Cesar Napoleon je bil v dneh svoje sreče katoličan bolj po imenu; v pregnanstvu so se mu oči odprle in je živel kot pošten katoličan. Nekoč — v dneh slave — je povabil na obed nekega državnega uradnika. Bil je pa ravno cerkven postni dan. Uradnik se je zaradi tega za povabilo toplo zahvalil s pripombo, da se mu ne more odzvati, ker je vedel, da bodo na jedilni vrsti mesne jedi.

Cesar se je vznevoljil. Rekel je osorno: „E kaj! Tu nismo v cerkvi, ampak pri obedu.“ — „Veličanstvo,“ pravi uradnik, „jaz sem katoličan tudi pri jedi!“ —

Pokaži, da si katoličan, ko pride čas velikonočne spovedi, ko oznanj sv. Cerkev, da se je približal dan pritrgovanja (enkratnega nasičenja) v jedi, ali ko je brezmesen dan. Pokaži, da si katoličan, ko je treba naročiti časopis, iti v družbo ali društvo, ko je treba iti na volišče idr.

Pastirsko pismo o treh problemih

Ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik in
mariborski nadpastir v Rimu v času vati-
kanskega cerkvenega zbora — soavtorja
pričujočega pisma

Pričenjamo z objavo skupnega pa-
stirskega pisma jugoslovanskih škofov,
ki ni aktualno samo za vernike v Ju-
goslaviji, temveč je polno dragocenih
napotkov tudi za nas, ki živimo v za-
mejstvu. Pismo ima tri dele. Zadnji
del, o svobodi kristjanov, je vzbudil pri
sedanjih komunističnih oblastnikih ve-
liko nevolje. Znamenje, da je zadel v
živo. Ker so skoro vsi škofje odšli v
Rim na koncil, so morali težo komuni-
stične reakcije nositi zlasti generalni
vikarji, ki so bili klicani na zagovor

ter mnogi, kot npr. ljubljanski, spre-
jeti in odpravljeni v surovem in gro-
zečem tonu.

Kristus, učitelj in pastir duš, nam
je zaupal sveto in odgovorno dolžnost:
„Pojdite in učite vse narode...“ (Mt
28, 19). Sv. Pavel se je zavedal te ve-
like dolžnosti in odgovornosti in vzdih-
nil: „Gorje mi, če bi evangelija ne oz-
nanjal!“ (1 Kor 9, 16). Globoko žuteč
apostolsko zavest piše svojemu učencu
Timoteju: „Rotim te pri Bogu in Jezu-
su Kristusu, ki bo sodil žive in mrtve,

pri njegovem prihodu in njegovem kraljestvu: oznanja besedo. Vztrajaj, bodi prilično ali neprilično: prepričaj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem“ (Tim 4, 1—2).

Mi, vaši škofje, smo nasledniki apostolskih pravic in dolžnosti. Kristusova beseda: „Učite vse narode...“ nas obvezuje in sili, da vam razlagamo evangeljski nauk in po njem uravnavamo vaše življenje k zemeljskemu blagoslovu in blaženi večnosti. Zato vam moramo z vso resnostjo spregovoriti o nekaterih zelo pomembnih vprašanjih krščanskega življenja, in sicer:

1. o verski vzgoji naših otrok in mladine;

2. o varstvu človeškega življenja v družini;

3. o svobodi kristjanov.

1. VERSKA VZGOJA OTROK IN MLADINE

Našo pastirsko dušo prevzema skrb za verski pouk in vzgojo otrok in mladine. To je temeljno vprašanje, ker gre za katoliško usmerjenost in pouk naše mladine, ki je nosivec naše prihodnosti. To so srca in duše, ki se same od sebe ne bodo nikoli popolnoma znašle in opredelile, če jim skupaj ne pomagamo. Težko je najti pravo pot v taki množini nasprotnih si nazorov in sistemov, ki si prizadevajo, da mladini ustvarijo življenjski nazor.

Naša mladina se je znašla na usodnem razpotju, brez potrebnega znanja

in življenjske skušnje. Kaj vse se ji ponuja kot rešitev življenjskih vprašanj in za pot k sreči! Žal se mlada srca, željna resnice in sreče, oprimejo največkrat tega, kar ne more zadovoljiti njihovih plemenitih nagnjenj in mladostnih vzorov.

Zato smo vsi skupaj, škofje in duhovniki in vi, starši, poklicani, da složno in o pravem času priskočimo in odkritosrčno in z ljubeznijo spregovorimo.

Važno srečanje

Krščanski starši! Preden otrok doživi svoje prvo zavestno srečanje s Cerkvijo, ga doživlja z vami. Prišel je na svet po vašem sodelovanju z Bogom, ki mu je vdahnil nesmrtno dušo. Dobro vedite, da je vaš otrok prav zaradi Božjega sodelovanja pri njegovem nastanku že po naravi določen, da bo večen. Kakor ste vi prvi in neposredni sodelavci pri njegovem rojstvu, tako morate biti tudi prvi sodelavci njegovega posvečenja, ker je otroka Bog ustvaril zase.

Naravna zveza staršev z otroki vam nudi najlepšo možnost, da približate Boga duši in življenju svojih otrok, in sicer že v prvi, najzgodnejši dobi. Nikar se ne varajte, češ da je otrok v predšolski dobi še premlad za verski pouk in vzgojo. Prav ta doba in čas zgodnjega doraščanja (puberteta) pomeni najvažnejši in najusodnejši čas za oblikovanje človekove osebnosti.

Otrok je v vsem navezan na vas. Vsaka vaša beseda in dejanje mu od kriva nepoznan svet. Vse okoli sebe bo

gledal tako, kakor to gledate vi, in sodil, kakor sodite vi. Vi ste po božji in naravni postavi prva oblast za otroka in prva zveza z življenjem.

Velika odgovornost

Ali razumete, kako velika odgovornost leži na vas? Ta odgovornost je toliko večja, ker otrok ni rojen samo za ta svet, marveč tudi za posmrtnega. Ravno po vas mora otrok doživeti svoje prvo srečanje z Bogom in s Cerkvijo. Na vaših kolenih se mora naučiti sklepati roke k molitvi, vi ste prvi učitelji krščanskega nauka svojemu otroku, prvi oznanjevalci evangelija, veselega oznanila o božjem kraljestvu in milosti, ki po krstu prebiva v otrokovi duši. Od vas mora otrok zvedeti za veselo resnico, da ga Bog ljubi, in za prijetno dolžnost, da mora tudi on svojemu Stvarniku vračati ljubezen. V vaše roke je položena otrokova večnost. Cerkve vam nudi nasvete in navodila, kako bi mogli to svojo dolžnost izvrševati. Daje vam v roke molitvenik, katekizem in verski tisk. Nobena hiša ne bi smela biti brez teh vzgojnih pripomočkov!

Kadar pa vaš otrok doraste za šolo in ga zaupate učiteljem, da razširijo njegovo znanje, ga ne pozabite, ljubi očetje in matere, takoj pripeljati tudi k duhovniku, da bo on kot vaš pomočnik in sodelavec nadaljeval versko vzgojo vašega otroka. Vi ste z ljubeznijo staršev to sveto opravilo začeli, duhovnik bo pa kot duhovni oče in prijatelj to blagoslovljeno delo nadaljeval in dopolnil.

Če starši to svojo največjo dolžnost zanemarijo, hudó greše in nosijo za to opustitev usodno odgovornost pred Bogom in svojimi otroki. Ostanite v stalni zvezi z duhovnikom in pazljivo spremljajte razvoj svojega otroka. Vsaka žrtev v tem pogledu se vam stotero izplača, ker vas bo blagoslavljal Bog iz duš vaših otrok.

Ni dovolj!

Ne sme vas zavajati misel, da ste naredili svojo dolžnost, če se potrudite, da otrok prejme prvo sv. obhajilo in birmo, pa še to po kratkem in površnem pouku. Dobro vedite, da so to od Boga postavljeni zakramenti, od katerih mora živeti duša vaših otrok, zato jih ne smemo imeti samo za lepe običaje, od katerih pozneje ostane le lep spomin. Nasprotno! Dobro pripravljen prejem teh zakramentov mora biti začetek pravega verskega življenja pri otroku, ki mora zmeraj živahneje rasti v znanju, milosti in kreposti.

Zato z največjo resnostjo obsojamo žalostno navado, da mnogi starši po prvem svetem obhajilu in birmi ne pošiljajo več svojih otrok k verouku. Dobro se zavedajte, da vaši otroci obiskujejo verski pouk prav do končanega šolanja. Kakor se namreč širi otrokovo splošno znanje, tako se mora poglobljati tudi njihova verska izobrazba. Od raslemu človeku ne more zadostovati tisto versko znanje, ki si ga je pridobil kot otrok, ker se tedaj sreča z vprašanji, kakršna more reševati samo s trdnostjo in zrelo versko razgledanostjo.

Vemo, da se na žalost tudi še sedaj

dogaja, da kdo kljub vsem zakonskim predpisom in ustavnim zagotovitom poskuša na vse načine omejevati in preprečevati poučevanje verouka. Izjavljamo, da pomenijo ti poskusi kršenje vaših roditeljskih pravic. Kadar bi se v kakršni koli obliki kaj podobnega zgodilo, se za vsak primer posebej obrnite na nas, pa bomo mi — po svoji pastirski dolžnosti — zavarovali vaše svete pravice, ker so te pravice zagotovljene s pozitivnimi državnimi postavami.

Čas neviht in kriz

Posebno vam, krščanski starši, polagamo na srce, da pazite na svoje otroke v letih razvoja. To je čas poln neviht in kriz, čas, ki povzroča mnogo skrbi vašim otrokom, vam staršem, vašim duhovnikom in vašim škofom. Zato tedaj ne smete prepustiti svojih otrok času in razmeram. Pošljite jih k duhovniku, ki jim je učitelj verouka, spovednik in duhovni oče. Vaš otrok bo zaupal cerkvenemu služabniku, če mu boste zaupali tudi vi sami.

V tem času mladina pogosto doživlja duhovne krize, se zave sama sebe, se otrese občutka podrejenosti in išče izvirnosti, da bi izrazila naraščanje pomladne življenjske moči. Tedaj je prav posebej potrebno, da vaši otroci z razumom in voljo sprejmejo tisto, česar so se v otroški dobi oklepali predvsem čustveno. Ne pozabite, da je mlademu bitju, ki zavestno stopa v življenje, po-

treben jasen in zanesljiv kažipot. Ta kažipot mu boste dali vi ob sodelovanju Cerkve.

Toplo ognjišče

Dragi krščanski starši! Vaš družinski dom mora biti toplo ognjišče in svet kraj. To pa bo, če boste starši zgledno živeli. V družini mora vladati ozračje ljubezni, poštenja in miru, da se morejo otroci pravilno razvijati v spoštovanju нравnih vrednot. Biti mora daleč od vsake razbrzdanosti, prepira, kletvine in zmerjanja, ker bo sicer ugasnil ogenj družinske sreče.

Da se v družini lahko razvija pravilna krščanska vzgoja otrok, mora biti njen dom dom molitve, ker se po molitvi združujemo z Bogom, ki je vir vse dobrote, sreče in miru. Najtopleje vam priporočamo, da vpeljete tudi skupno družinsko molitev; ta bo prav posebno znamenje medsebojne povezanosti in vdanosti Bogu.

Iz vsega povedanega jasno sledi, kako vzvišena, odgovorna in sveta je za vas, krščanski starši, dolžnost verske vzgoje vaših otrok. Sprejmite pomoč, ki vam jo nudi Cerkev, ker boste samo tako naredili iz svojih otrok popolne ljudi, izvršili dolžnost krščanske zavezi in dosegli v tem življenju zadovoljnost, v večnem pa plačilo.

(Prihodnjič: O varstvu človeškega življenja v družini.)

Spolna vzgoja mladine

Dušnopastirske
smernice
episkopata*

Bolgarska mladina proslavlja 1100-letnico prihoda svetih bratov Cirila in Metoda

Uvod

1. Človek — telo in duša — je neka celota; ta celota je pa tudi oseba in kot takšna božja podoba.

2. Zaradi te zveze med telesom in dušo se odraža spolnost (moška ali ženska) v vsem človekovem bitju, v njegovem moralnem dozorevanju in ostvarjanju božje podobe v njem.

3. Dozorevanja osebnosti, moške ali ženske, ni brez človekovega sodelovanja. Po eni strani se mora namreč človek sam prizadevati, da zavestno privzame dano mu spolnost v svojo osebnost in jo tako vključi v svoje življenje; po drugi strani pa zlasti v mladih letih

potrebuje vzgoje, skrbi in discipline tudi od drugih. Ta doprinos bližnjih je še mnogo bolj potreben v današnjem spolno tako razdražljivem okolju, potreben pa tudi vedno tedaj, kadar je telesno dozorevanje hitrejše od dozorevanja osebnosti.

4. Zato je v pastoralnem delu z mladino danes bolj kot nekdaj treba skrbeti za nje spolno vzgojo s tem, da se ji nudi vsa pomoč, ki jo potrebuje pri dozoritvenem procesu in normalizaciji svojega spolnega življenja. Pri tem pa se je treba dobro zavedati, da mora človek k Bogu na način, ki je vsakemu posamezniku lasten, torej kot moški ali pa kot ženska.

5. Vzgoja k zdravemu razmerju do spolnosti mora biti vedno vključena v celotno vzgojo, katere cilj je zdrava človeška in krščanska osebnost. Ta

* Prevod iz La Documentation Catholique 21. marca 1965, številka 1444.

vzgoja mora torej stremeti za tem, da vključi spolnost kot integralen del v človekovo življenje.

6. Kdor se posveča tej vzgoji, mora imeti najprej sam pravi pogled na človekovo spolno življenje.

7. Za vzgojo pravilnega razmerja do spolnosti, si je treba ustvariti o njej predvsem pravilno sliko, nato pa jo tudi prav usmerjati in se varovati pri tem napačnih poti.

Pravilno gledanje na spolnost

1. Bog je ustvaril človeka, moža in ženo, da bi sicer na različne načine, a obenem tudi skupno razodevala božjo veličino. Moški in ženska sta ustvarjena, da se medsebojno dopolnjujeta in živita v skupnosti ter tako premagujeta samoto. Po telesnem in duševnem združenju, temelječem na medsebojni ljubezni, sta poklicana, da doprineseta svoj delež k množenju človeškega rodu na zemlji, obenem pa brez prestanka poglobljata intimno medsebojno povezanost. Tako se razodeva spolnost kot dar božji, ki omogoča človeku posebno obliko ljubezenskega odnosa. Zato je treba gledati nanjo v absolutno pozitivni luči. Po izvirnem grehu spolnost resda grozi človeka usužnjiti, zato ga pa milost Boga-Odrešenika usposablja, da v neprestanem boju premaguje sam sebe ter mu omogoča — moškemu in ženski — da pride med njima do zdravega srečanja.

2. Vzor vsake skupnosti je presveta Trojica, združena v ljubezni. Po vzoru te skupnosti mora zakonska zveza ne le temeljiti na ljubezni, temveč tudi

voditi k vedno večji ljubezni, ki naj se v njej Bog podeljuje. Ker je človek ustvarjen po božji podobi, mora biti tudi vsak zakon zveza ljubezni.

3. Krščanski zakon nosi na sebi pečat še posebnega dostojanstva. Je namreč simbol zveze med Kristusom in Cerkvijo. Je zakrament, to se pravi zveza, ki posvečuje in daje tudi moč, in ki naj v ljubezni druží moža in ženo ter starše z njih otroci.

Prostovoljni in neprótovoljni samski stan

4. Poleg zakona, od Boga hotene ljubezenske zveze, obstoji tudi samski stan „zaradi božjega kraljestva“ (Mt 19, 12). Tudi devištvo je neka ljubezenska zveza, pri kateri se človek iz ljubezni do Boga in do ljudi preda izključno Jezusu Kristusu, če ga seveda milost k tej predaji kliče; zakaj človek k tej izključujoči predaji Bogu v Jezusu Kristusu ni poklican že samo zato, ker je ustvarjen in odrešen. Znak te izključujoče predaje pa je prav zakon.

Za tistega, ki je poklican, je samski stan „zaradi božjega kraljestva“ velikodušen odgovor, ki ga Bog od njega pričakuje — odgovor na ljubezen Boga do človeka. Je to poseben način hoje za Kristusom in simbol predaje Cerkve svojemu Gospodu. Hkrati pa je ta odpoved veliko pričevanje vere v vstajenje na poslednji dan, ko se ne bodo več ženili in ne močile (prim. Mt 22, 30), ker „bo Bog vse v vsem“ (1 Kor 14, 28).

5. A spolnost je važna za človekovo dozorevanje tudi v primeru, ko mora

kdo, moški ali ženska, po sili razmer ostati samski. Tudi takšen samski na njemu lasten način zoreva na svoji poti k Bogu. Po drugi strani pa človek samski stan, ki v začetku morda ni bil zaželen, lahko pozneje ne le vdano sprejme, temveč ga lahko spozna celo kot svoj poseben božji klic in ga kot takšnega velikodušno zaživi.

Spolna vzgoja v različnih starostnih dobah

6. Ko se skuša mladim ljudem posredovati pravilen pogled na človeško spolnost, je treba pri tem upoštevati umsko dovzetnost vsakega posameznika. V vsakem primeru pa jim je treba pokazati, da je spolnost božji dar, ker jo je pač Bog ustvaril, da vodi k ljubezni in da je važna na človekovi poti k Bogu. Važno je tudi, da mora biti ta vzgoja k pravilnemu gledanju na spolnost nekaj več kot enostavna razlaga spolnega ustroja.

7. Seveda pa mora to postopno usmerjanje človeka k pravilnemu gledanju na njegovo spolnost vključevati tudi zadostno mero bioloških, fizioloških in psiholoških podatkov. Ta pouk mora biti stvaren, jasen, obenem pa seveda podajen z vso spoštljivostjo. Pouk, ki bi se bavil le z naravnim vidikom tega problema, bi bil zato pomankljiv, enako kot če bi bil presplošen in bi zato ne odgovarjal konkretnim problemom mladih ljudi.

8. Za zelo neodgovorne bi se izkazali tisti starši in vzgojitelji, ki bi pripustili, da njih otroke cesta pouči o spolnih rečeh. Dušni pastirji morajo zato

opominjati starše na njihovo težko dolžnost, da poskrbe za primeren pouk svojih otrok in jim morajo pri tem tudi pomagati. Poleg tega naj skrbje tudi za to, da bodo usposobljeni vzgojitelji in vzgojiteljice v sporazumu s starši dečkom in deklicam posredovali potrebno znanje o teh rečeh. Če pa tega ni mogoče doseči, morajo to delo sami opraviti.

9. Majhen otrok mora že od svoje matere prejeti, seveda na skrajno previden način, resnici ustrezajoče odgovore na svoja vprašanja o tej zadevi. Od nje bo zvedel, da so po božji uredbi otroci sad ljubezni med očetom in materjo in da so tudi oni sami deležni te ljubezni. Ni jim pa seveda treba razlagati podrobnosti, ki ne bi bile primerne za majhne otroke. V vsakem primeru pa naj se varujejo napačnih razlag.

10. Predno prestopi otrok šolski prag, mora od staršev prejeti tisto mero spolnega pouka, ki bo otroka obvaroval nevarnosti, da bi istega prejel že v prvem šolskem letu na neprimeren način, kot se to redno dogaja.

11. Dečkom in deklicam med devetim in dvanajstim letom je treba dati takšen pogled na problem dvospolnosti, kot je to v skladu z njihovim zrelostnim stanjem in s problemi, ki nanje naletijo. Ta pravica in dolžnost gre na prvem mestu staršem. Vloga duhovnikov in drugih vzgojiteljev je v tej točki samo nadomestna. Če gre za cel razred ali celo skupino, naj se te naloge ne lotijo brez pristanka staršev in naj je ne izvršijo na skupno preživetem dnevu.

12. Med trinajstim in šestnajstim le-

tom se mora spolni pouk poglobiti. V tej starosti, ko je težko biti gospodar nad nagonskimi željami, obstaja nevarnost, da v tej dobi pride navadno do „prijateljstev“ med fanti in dekleti. Zato jim je treba jasno govoriti o dvojnosti spolov in njihovi vlogi za rast človekove osebnosti, za blagor človeške družbe in za zdravo srečanje moškega in ženske v ljubezni. Tako bodo postali mladi ljudje veseli daru spolnosti in obenem se bo v njih zbudilo tisto pravo razpoloženje, ki jim bo omogočilo najti pravi odnos do nje.

Šola sama ne more dati takšnega globokega pogleda na spolnost, lahko pa nudi pri tem nemajhno pomoč.

13. V teh letih je treba fantom in dekletom pomagati, da najdejo pot do pravega tovarištva. A ne sme se jim zamolčati, da je v teh letih vsako prijateljstvo, ki bi hotelo biti več kot tovarištvo, prezgodnje, ker prijateljstvo zahteva večjo zrelost in bolj izrazito moškost oz. ženskost.

Izbira med zakonom in devištvom

14. Z dobo dozorevanja nastopi za fanta in dekle tudi čas, ko se morata resno vprašati, katero pot si hočeta izbrati: zakonski ali samski stan. Kdor jim pri tej izbiri stoji ob strani, jim mora poleg zakona pokazati še drugo pot, namreč devištvo.

Odločilno za spoznanje, da je kdo res poklican v deviški stan, je volja in zmožnost odpovedati se iskanju usovršenja v zakonu z namenom iz ljubezni do Boga in do ljudi slediti edinole Kristusu in s tem dati pogumno pričeva-

nje za vero. Mladi ljudje, ki hočejo izbrati samski stan „zaradi božjega kraljestva“, morajo vedeti, čemu se odpovedo in morajo svoj poklic tudi preizkusiti.

Zaroka

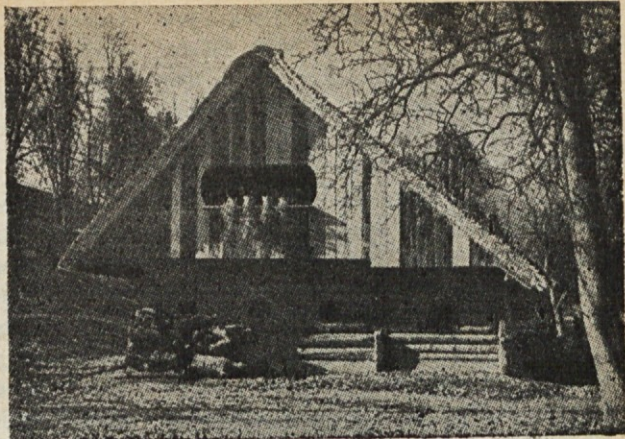
Tistim, ki izberejo zakonski stan, je treba pokazati vse bogastvo zakona. Pri izbiri zakonca naj vprašajo za svet srce, um in vest. Prijateljstvo med fantom in dekletom, ki naj bo več kot tovarištvo, je dovoljeno samo kot preizkušnja in priprava na zakon. Izrazi nežnosti v takšnem prijateljstvu morajo biti vselej resničen izraz globoke in pristne ljubezni, v kateri se fant in dekle čutita globoko povezana. Vendar pa morata hkrati tudi drug drugega varovati. Telesno in duševno združenje, kot ga zahteva spolno združenje, je uresničenje in izraz medsebojne ljubezenske predaje moža in žene. Ta predaja mora biti nujno nepreklicna in vključujoča. Zato mora biti to združenje prihranjeno za zakon, enako kot tudi vsi tisti izrazi nežnosti, ki v to združenje naravno vodijo.

15. Zaročencem je treba pri njih pouku zakon pokazati kot zvezo ljubezni, ki zakonca posvečuje. Naj se ne omeji ta pouk le na vprašanja, kaj je v zakonu dovoljeno in kaj ne. Tudi naj bi se ne dajal ta pouk takorekoč mimogrede, temveč na temeljitih predzakovskih tečajih, sestankih ipd., kjer naj bi usposobljeni strokovnjaki obravnavali različne zakonske probleme.

Bo sledilo

Prevedel — p. dr. Alojzij Kukovica DJ

Še o ljudskih običajih

Muzej na prostem:
Loški muzej — škofja Loka

Z letnico 1965 je izšel pri Mohorjevi družbi v Celju prvi del obširnega spisa „Praznično leto Slovencev“, ki opisuje starosvetne šege Slovencev. Avtor te zanimive knjige je dr. Niko Kuret. Ker je pa predgovor ali „beseda na pot“ v tem prvem delu datiran že o trjaci 1960, smemo sklepati, da so tudi že ostali deli v glavnem gotovi in da bodo v kratkem izšli. V tej besedi na pot piše Kuret, da „so idilični stari časi dokončno mimo in čimdalje manj bo koticov, kjer bi utripalo življenje še v načinu naših staršev, starih staršev, pradedov. Toda kulturni narod izročila prednikov zato ne bo puščal v nemar. Skušal bo biti pravičen vrednotam, ki so jih (stari) ustvarili in ki niso prav vse za v staro šaro. To ni čustvena zanesenost, to je spoštovanje izročila, ki ga zase kdo lahko odklanja, ki pa vseeno ostane del narodove kulturne dediščine“.

Kmečki stan pa „vzbuja skrb, da

se naš kmečki živelj razkraja, še preden je delavstvo utegnilo v narodni skupnosti kulturnotvorno polnovredno zavzeti njegovo mesto“. Porajata se misli, „da je bilo življenje našega ljudstva v prejšnjih dobah kulturno bogato, bogatejše“ in „da je naše neprimerno siromašnejše“. „Zato srečanja s starosvetnim praznovanjem niso zaman, ker nam pomagajo do pravih spoznanj o nujnem ritmu dela in praznovanja ter o bistvu praznovanja samega“.

Pred tremi leti (1963) sem pod raznimi naslovi, največkrat pod „Držimo se izročila“ in podobnimi že poskušal podati v „Duhovnem življenju“ slovenske običaje od božiča do konca adventa. A kakor sledi iz Kuretove knjige, ni nevarnost za opuščanje šeg in navad samo pri nas v izseljenstvu, ampak je zaradi rastoče industrializacije, spricho novega racionalizma in načelnega nasprotovanja vsakemu mitu in vsaki mistiki nevarnost ginevanja starih šeg in

navad doma še vse večja. Uredništvo „Duhovnega življenja“ je zato želelo, naj bi o stvari še pisal, kar storim tem rajši, ker obnavlja dr. Kuret v omenjeni knjigi še več običajev, ki so mi l. 1963 ob pičlejši literaturi izpadli, pa sem bil zdaj nanje ali direktno opozorjen ali sam po analogiji nanje pripravljen. Ne bi se rad ponavljal. Zato skušam napisati predvsem to, kar je pred tremi leti izpadlo. Izmed „novega“ bo tudi pri nas v zamejstvu marsikaj težko obnoviti, a vendar znova kličem: Držimo se izročila! Kjer se ga ne moremo držati, si ga vsaj pokličimo v spomin in se ob njem zamislimo!

Medtem smo dobili na novem odru Slovenske hiše Drabosnjakov ljudski igrokaz „Izgubljeni sin“, ki so ga pod vodstvom N. Jeločnika odigrali fantje iz Adroguoja. V eni prihodnjih številkih bom opisal, kakšne so bile stare slovenske pasijonske igre pred 300 in 200 leti. A tudi druge ljudske starine bom skušal obnoviti. To ne pomeni, da odklanjamo nov način življenja, nove „običaje“, nove cerkvene predpise. Toda kakor ima v visokem kulturnem življenju novota pravo vrednost le, če je zrastle iz kulturne tradicije, tako tudi v vsakdanjem življenju, v verski praksi nova oblika nekaj več pomeni le, če je oprta tudi na vrednote preteklosti. V narodnem življenju je pa spomin na tradicijo še posebno dragocen.

Če bo članek zbudil zanimanje za to, kar so stari delali in če bodo ljudje izročilo držali vsaj tam, kjer se držati more, bo njegov namen dosežen. Dosežen bo poleg verskega tudi narodnostni

namen, da vsaj mi izseljenci živimo s starim izročilom, če se mu že domovina odmika.

Predpust

Začenjamo letos s predpustom. Po božične praznike bomo obravnavali, če bo potrebno, obenem z božičem na koncu tega spisa. Izgleda, da je za ginevanje predpustnih običajev v domovini še najmanj nevarnosti. Oblasti ne vidijo v njih kakršenkoli odnos do verskega življenja in njih obnovitev celo podpirajo. Nekatere take „običaje“ so ljudje doma celo na novo vpeljali, tako karneval v Litiji. Vendar je tudi v predpustnih šegah in navadah marsikaj starosvetnega. Mi smo l. 1963 opisali predvsem ženitovanjske običaje, poudarili, kaj je na njih občeslovenskega in kaj so regionalne posebnosti. Od norčij v pustnih dneh smo omenili le pustno oranje v okolici Ptuja, pojav Kurenta, Pehtro babo, živalske maske in pokopavanje Pusta.

O Kurentu ali korantu ni kaj novega reči. V nekaterih krajih se je Kurentu ohranilo njegovo staro ime, drugod mu pravijo Pust ali kako drugače. Kurent je pač tista maskara, ki druge vodi ali ima med njimi najvažnejšo vlogo. Zato pa je iz dr. Kuretove knjige dobro razvidno, da je bilo maskiranje pri nas od nekdaj le moški in fantovski običaj. Propadanje starosvetne šege je, če se kje pojavijo kot maskare otroci, zlasti pa, če se mešajo mednje dekleta ali celo poročene žene. To velja za vso Slovenijo. Edino v Reziji v beneški Sloveniji so se že v prejšnjih časih maski-

rala tudi dekleta, deloma tudi v goriških Brdih, kar pa je svojevrsten izjemen pojav. Drugod je to šele spodrseljaj novejše dobe; morda ga je pripisati vplivu ostalega sveta izven Slovenije.

Predpustni direndaj je vsekakor časovni pojav ob začetku delavnega leta, na pragu pomladi. Ni bilo torej prvotno norenje „tjavdan“, ampak je bilo nekakšno obredje ob koncu zime. Če je z vsega začetka imelo svojo smesno obliko ali jo je povzelo od sosednjega fašenka in karnevala, je težko reči. Vsekakor se je v tem norenju izživel slovenski smisel za humor, za šalo. V marsikaterem kraju je bilo v navadi, da so maškare persiflirale pač krajevne dogodke preteklega leta, drugod so se držale starih obredij. Že l. 1963 sem omenil kot morda najznačilnejši pustni običaj oranje na Ptujskem polju. Značilne sestavitve te šege so oranje, to da orje Kurent in da orje za debelo repo. Ni pa bil običaj pustnega oranja omejen le na Ptujsko polje. Najbolj podobno ptujskemu je bilo oranje v Slovenskih goricah. Tudi v žusemski okolici so nekoč poznali orače. Na vzhodnem štajerskem je segal običaj oranja vse do Studenic. Pa tudi na Kranjskem so bili ohranjeni vsaj ostanki oranja, tako v Kostanjevici, v okolišu Jurčičeve domače vasi med Stično in Krko, le da niso sejali repe, ampak oves. Orači so bili tudi v Dobropoljah, potem pa v Gornjem Jezeru in v Grahovem na Notranjskem. Podobna oranju je pustna košnja v savsko sotelskem kotu. Na Blokah na Notranjskem so pa za debelo repo v pustnih dneh smučali.

Kje povsod izven Ptujskega polja je bil orač baš Kurent, ne bo mogoče jasno določiti, a gotovo je, da je bil povsod orač poglobitna maskara. Prav pod tem imenom je pa Kurent nastopal postavim v Železnikih, v Dobrniču in še marsikje. Ponekod na Dolenjskem je Kurent izrazit debeluh.

Še bolj kot ostanek oranja se je po vsem Slovenskem ohranila vraža, da je pustno norenje baš za repo koristno, ponekod poleg repe tudi za korenje. Že na Ptujskem polju tudi picek in kokotič (petelin) govorita, da bosta posejala repno seme. V žusemski okolici, kjer so sicer poznali tudi orače, je vsaka stara mamica s šemami rada zaplesala, ker sicer v jeseni ni bilo debele repe. Zanimivo je, da povsod delajo pustni burkeži baš za repo, ki se sicer dosti pozneje seje, zrela za izkop pa je šele v pozni jeseni. Na Murskem polju za debelo repo tudi bobnajo. V Velki, v Dolu pri Hrastniku, v Češnjicah pri Frankolovem in okoli Poljčan za debelo repo plešejo z maskami. Tudi na Gorenjskem prinašajo maškare boljše rast repe. Ples za debelo repo je znan v mnogih krajih na Dolenjskem, pa tudi v Beli Krajini, kjer se pa za isti pridelek tudi gugajo na posebej za to napravljeni gugalnici. Na Notranjskem je bil ples za debelejšo repo znan npr. na Uncu, v Jelšanah, v Sežani in Senožečah. V Cerkljah na Goriškem je veljal repi le zadnji ples, znan je bil tudi v Kojskem v Brdih. Na Kobariškem je pa že sam obisk pustov zagotavljal debelejšo repo.

Zelo razširjen po vsej Sloveniji je

bil našemljen svatovski spreved, svatba, gostüvanje. V tem pogledu je bilo znamenito posebno Prekmurje z

borovim gostüvanjem.

V katoliških vaseh je bilo redkejše kot v evangelijskih, ker je v katoliških vaseh več mladine kot v evangelijskih, kajti borovo gostüvanje je bilo nadomestek za pravo gostüvanje, če ga tisti predpust v fari nobenega ni bilo. Ker ima pri borovih gostüvanjih prvo besedo „pop“, ki je šaljivo posnemal cerkvene obrede, je katoliška duhovščina ta običaj odklanjala in mu nasprotovala. Borovo gostüvanje je nekakšen nadomestek tudi za ploh, ki je skoraj povsod drugod na Slovenskem znan. Zastopnik fantov se oženi z borom, ki ga v gozdu slovesno posekajo in nato v sprevodu odvedejo v vas. Vse obrede opravi omenjeni pop. Vendar moramo že tu poudariti, da ljudstvo v popovih šalah ne čuti nobene nedostojnosti ali celo norčevanje iz svetih stvari. Pri borovih gostüvanjih je sodelovalo tudi nad 100 ljudi, gledalcev se je zbralo pa včasih tudi po več tisoč. Že več dni ali tednov so hodili pozvačini vabit. Obenem so pobirali moko, meso in jajca. Nekaj so porabili, drugo pa prodali in izročili izkupiček v kakšne koristne namene. Na pustno nedeljo je šel spreved s popom na čelu v gozd. V sprevodu so bili ženin in nevesta (ta je le zastopala pravo nevesto: bor), svatje, cigani, brusar, krošnjar, jajčar, tolovaj, žandarji, zdravniki, fiškališ (odvetnik) in še drugi. Na čelu so iskali geometri pot v gozd. Pred gozdom je zahteval logar sečno dovoljenje. Med svati sta bila

tudi borov oče in borova mati. Po popovem nagovoru so posekali bor, ki so ga prej skrbno zakrivali pred tatovi iz sosednjih vasi. Potem so ga naložili na voz in med raznimi šalami odpeljali v vas, kjer se je vršila gostija. V prejšnjih časih je bilo vedno vsega ob enajstih koncih; dandanes, če še kje takšno gostüvanje priredijo, pa traja bolj pozno v noč.

Razni svatovski sprevedi so bili na Štajerskem v Dobju pri Planini, v št. Rupertu nad Laškim, v Šmartnem v Rožni dolini, v Žetalah, kjer so risali svatje s palicami, kolikšna bo repa (!), okrog Šoštajna, v Vojniku, v Konjicah; na Koroškem v Prevaljah; na Kranjskem v Radovljici, Lučnah v Poljanski dolini, Hrastju, Selu pri Kamniku, Moravčah, v Ortneku, Škocijanu, Litiji. V Beli krajini je en tak spreved nekoč razgnal tedanji kaplan Baraga. Bili so tudi v Preserju, v Rakitni, v Loški dolini; na Goriškem v Dobrovem, v Brdih in drugod.

Ploh, kolikor ni to samo rečenica, prislonijo k hiši, kjer je obtičalo dekle, ki je bilo godno za ženitev. Ploh je zelo različen, ali celo klada ali star perivnik ali kaj podobnega. V Slovenskih goricah se vanj vprežejo v dekleta oblečeni fantje, neoddana dekleta se pa morajo res sama vanj vpreči v Dulah v Ziljski dolini: tista, ki bi se izmaknila, nobeden fantov ne bi več za ples vprašal. (Tudi beseda ploh sama ima v raznih krajih drugačen pomen; nekje pomeni deblo, drugod debelejšo desko).

Druge več ali manj po vsem Slovenskem razširjene norčije so babji

mlin, ločitev maškar v „ta lepe“ in „ta grde“, „vrtenje lajne“, „ta star“ in „ta stara“ zlasti v svatovskih sprevodih. V Brkinih so znameniti škoromati, tamkajšnje maškare. Pokopavanje (največkrat sežiganje, streljanje ali obešanje) pusta, bodisi na pustni torek ali na pepelnično sredo, skoraj povsod vodi v maškaro oblečen „duhovnik“. Vendar vsaj v prejšnjih časih ljudje v tem duhovniku niso videli kakšnega norčevanja iz svetih obredov, kakor tudi v prekmurskem popu ne. Duhovščina v splošnem pustnim običajem ni bila naklonjena, zlasti ne novim domislicam, ki največkrat s starosvetnostjo niso imele nobenega opravka. Sicer so pa pustne norčije preganjale tudi posvetne oblasti.

Če smo jih vendar omenili v naši verski reviji, smo to storili ne zato, da bi jih priporočali v posnemanje na tujem, ampak da bi opozorili na njihov

starinski etnografski značaj. Z dnevnimi domislicami se seveda nismo pečali, tudi nismo omenjali raznih izgredov, ki so jih dostikrat maškare povzročale. Pri vseh šalah in razveseljevanju so imele pustne norčije v Sloveniji tudi marsikaj dobrega na sebi. Tako, da so trajale izmed tristopetinšestdesetih samo borne tri dni v letu, da se niso smele šemiti dekleta, nadalje, da so se morale končati največkrat eno uro pred nastopom pepelnice in končno tudi to, da se razen morda v redkih primerih pojav „popa“, vodje pogreba nikoli ni izkoriščal v smešenje verskih obredov. Da je bil tudi duhovski stan vključen v pustovanje, se nam danes, gledano iz krajevne in tudi časovne daljave, vidi le dokaz za to, kako tesno je bil duhovski stan zraščен s slovenskim ljudstvom.

(Bo še)

Marijan Marolt

Sreča v zakonu

Slavni učenjak Benjamin Franklin, naravoslovec, ki je napeljal prvi strelod (1753), borec za svobodo severoameriških držav, je opazoval iz svojega stanovanja zidarje in delavce na bližnji stavbi. Med njimi je videl živahnega, zabavnega in veselega moža, ki ni bil nikdar čemerren, žalosten ali pust, četudi je bilo delo še tako naporno. Nekoč sreča Franklin sam tega moža, pa ga prosi, naj mu razloži, kakšno skrivnost ima, da more biti vsekdar tako dobre volje. Mož mu odgovori: „Ta skrivnost je moja žena, najboljša soproga, ki si jo morete misliti. Če grem zjutraj na delo, se prijazno poslovi od mene: ‘Bog te ohrani. Nikar se preveč ne ženi z delom, da ne zbolíš.’ Ko pridem zvečer domov, me pa že čaka z otročiči na vratih, se mi prijazno nasmeji in vpraša, če sem zelo utrujen. V sobi me že čaka jed na snažni mizi. Vse stanovanje je čedno urejeno in snažno. Pripravljena jed je okusna. Nikjer na svetu ni tako prijetno kot doma v moji hiši. Vidite, gospod, v tem je skrivnost, ki me dela vsekdar srečnega.“

Desni in levi katolicizem

Tu in tam naletimo v časopisju na besede „desni in levi katolicizem“ ali „desni in levi katoličani“. Te besede posebno radi uporabljajo komunisti in njihovi sopotniki in to z očitnim namenom, da bi v katoliške vrste, posebno med katoliško študirajočo mladino zanesli zmedo, dvome, malodušje in strah. Tudi v nekaterih slovenskih časopisih (npr. v tržaškem „Mostu“ in „Novem listu“) smo našli pohvalne članke o levem katolicizmu in napade na desni katolicizem.

Mnenje komunistov

Po mnenju komunistov in njihovih sopotnikov je levi katolicizem tisti katolicizem, ki daje komunistom v vsem

prav, ki sodeluje s komunizmom na ta način, da se mu popolnoma podreja v vseh, tudi verskih in cerkvenih zadevah, ki se z eno besedo v celoti postavlja v službo komunizma in ki sprejema marksistične—leninistične nauke glede vsega človeškega, posebej pa še socialnega življenja. Desni katolicizem pa je po mnenju leteh nekaj prav nasprotnega temu: je katolicizem, ki nasprotuje komunizmu, ki se v verskih in cerkvenih zadevah noče podrediti komunističnim oblastem, ki odklanja komunistične nauke o socialnem življenju, ki zahteva za svoje vernike in sploh za vse državljane svobodo vesti, prepričanja, verskega in drugačnega življenja, združevanja, pravico za zasebne lastnine itd.

Dvojni katolicizem?

Po mnenju komunistov je levi katolicizem napreden, „progresiven“, hoče Cerkev modernizirati; desni pa je nazadnjaški, še ves v fevdalnih spopadah, zagovarja in ščiti bogatine, se noče prilagoditi današnji stvarnosti, ovira modernizacijo Cerkve, se upira kontroli rojstev in podobno.

Ali res obstoja dvojni katolicizem

in ali res obstojajo tudi dvojni katolici-
čani? Na to vprašanje moramo jasno
in odločno odgovoriti, da je katolicizem
samo eden, samo ena katoliška vera in
prav tako je samo ena katoliška Cerkev
z enim samim vodstvom in z enotnimi
verskimi resnicami (dogmami za vse.
Katolicizma ni mogoče deliti na razne
dele, na levega, na desnega, na sred-
njega, na zgornjega, na spodnjega. Je
vedno samo eden, nerazdeljiv, enak.
Vsako primerjanje s profanimi (posvet-
nimi) ustanovami je odvečno in nemo-
goče. Katolicizem ni politična stranka,
ki ima lahko desno in levo krilo, ni
parlament, kjer imamo levico in desni-
co, ni filozofska ali sociološka šola z
raznimi stališči.

Katolicizem je vera, ki jo je Bog
razodel ter jo nam po katoliški Cerkvi
zapoveduje verovati. Katolicizem je bo-
žja stavba in božja ustanova, ne pa
delo človeških rok. Zato človek tudi ni-
ma pravice, da na tej ustanovi spre-
minja to, kar je božjega, večnega, nad-
časovnega in zato nedotakljivega. Nih-
če nima pravice spreminjati bistvenih
resnic katoliške vere. In prav levi ka-
tolicizem je tisti, ki bi jih rad spre-
menil, „moderniziral“, ki bi jim rad
dal bistveno drugo vsebino kot so jih
imele te resnice doslej. Toda Bog ne bi
bil Bog, ako bi bilo mogoče resnice, ki
jih je On razodel, tako izpreminjati ali
razlagati, da bi imele v eni dobi tako,
v drugi pa bistveno drugačno podobi.
Zakon je npr. nerazdružljiv, čeprav
imamo danes poplavo razporok in bi
mnogi radi videli, da bi se Cerkev pri-
lagodila tej „današnji stvarnosti“.

Različna mnenja

Ni pa s tem rečeno, da bi katoli-
čani ne mogli izraziti svojega lastnega
mnenja. Prav vatikanski koncil sam je
dokaz, da so različna mnenja mogoča,
toda da je tudi mogočen dokaz, da je
katolicizem samo eden, da je samo ena
katoliška vera s svojimi verskimi res-
nicami, o katerih ne more biti debate,
in da je samo ena katoliška Cerkev s
svojim vodstvom (hierarhijo). V tem
okviru in na tem temelju pa so možne
razprave in najrazličnejša mnenja o
vseh vprašanjih.

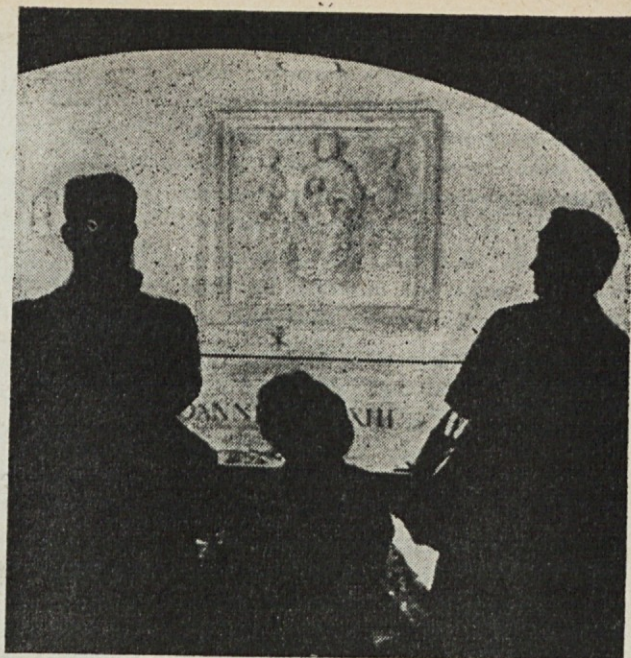
Kakor ni levega ne desnega katoli-
cizma, tako tudi ni levih ne desnih ka-
toličanov. Kajti samo eno je mogoče:
ali smo ali pa nismo katoličani. Kdor
sprejme vero in po njej živi, je kato-
ličan — bodisi dober ali slab. Kdor pa
vere ne sprejme ali jo zavrne, ni kato-
ličan. Delitev katoličane na leve in de-
sne je komunistična iznajdba in nima
nobenega smisla in nobene veljave. Ka-
toličan, ki npr. ne daje delavcu pravi-
čne plače, ni desni katoličan, ampak je
slab katoličan in smrtno greši zoper
božje in cerkvene zapovedi.

Skrb vseh katoličanov naj bi bila,
da bi spadali med dobre katoličane, to
je med tiste, ki izpolnjujejo božje in
cerkvene zapovedi, ki izpolnjujejo pa-
peške enciklike, tudi takozvane socialne
enciklike (npr. encikliki „Mati in uči-
teljica“, „Mir na zemlji“), pa ne bo
imel nihče povoda govoriti o levem in
desnem katolicizmu in o levih in desnih
katoličanih.

Rudolf Smersu

Iz dnevnika Janeza XXIII.

Grob Janeza XXIII. vabl
številne romarje k molitvi

**Sreda, 31. avgusta (1898); mesečna
duhovna obnova**

Priprave na slovesnosti, devetdnev-
nica, izredne slovesnosti v čast sv. Ale-
ksandru mi niso dopustile, da bi izvršil
vse dolžnosti glede verskih vaj, oziro-
ma so me — da se bolje izrazim — po-
polnoma zmedle v glavi. Sedaj po vr-
nitvi s praznikov, se bom umiril in
opravił mesečno duhovno obnovo.

Ne bom zgubljal časa, da bi znova
pripovedoval, kako slabo sem preživel
ta mesec; tistih nekaj opombic, ki sem
jih doslej zapisal, zadošča.

To, kar me bolj straši, je moja ne-
stanovitnost v božji službi. Tisočkrat
pravim s sv. Avguštinom, da hočem

vstati, toda nasprotno kakor sv. Avgu-
štin, vedno znova padem.

Ta je lepa, da se zadnje čase neko-
liko zaradi nemarnosti, nekoliko pa za-
radi drugih razlogov mnogo dni nisem
spovedal. Treba je pomisliti, da se je
sv. Karel (Boromejski) spovedoval dva-
krat na dan.

Dosti! Pravim pa, da ne morem vse-
ga popisati, kako ubog sem, ker mi na-
puh zakriva razum. Ker me pa Gospod
znova sprejema in mi dovoljuje v svoje
naročje, vstanimo znova! Poleg vsega
drugega bo poseben sad te mesečne du-
hovne obnove naslednji:

1. Vedno obiskati presveto Rešnje
telo, preden bom šel k župniku, to je
proti tretji uri.

2. Nikdar, prav nikdar se ne spuščati v vprašanje dnevnega časopisja, škofov, dogodkov, braniti pa tisto, kar napadejo preveč krivično in kar se mi zdi, da je primerno braniti; toda kadar se bom spustil v to, bom vse storil, da bo izid prav, in vedno bom povsod pokazal ljubezen.

3. Zdihljaji, prav posebno k Mariji, h kateri sem včeraj začel devetdnevnik.

Sreda, 31. avgusta (1898)

Malo zdihljajev; obisk presv. Rešnjega telesa in rožni venec moram z večjo gorečnostjo opravljati. Danes sem komaj tako povrhu opravil svoje stvari, čeprav nisem zašel v tiste pregreške, glede katerih sem naredil drugi poseben sklep pri mesečni duhovni obnovi.

Pozornost torej in previdnost, ker je hudobni duh bolj zvit kot jaz.

O moj dobri Jezus!

Četrtek, 1. septembra (1898)

Ni sicer mnogo hudega, pa tudi ni vse popolnoma dobro; rajši sem nekoliko brezbrizen; in dalje obisk presv. Rešnjega telesa in rožni venec zahtevata večjo gorečnost, zlasti še, ker sem med devetdnevniko k naši Gospe.

O uboga Gospa, kako malo jo ljubim; brž pozabim nanjo popolnoma. Dobro, za jutri obnovim stotič kot poklon Mariji, da bom točen in zelo goreč glede obiska presv. Rešnjega telesa in rožnega venca. Če bom to spolnjeval, bo morda prišlo tudi drugo.

Upajmo in zaupajmo. O Mater mea!
— O Mati moja!

Petek, 2. septembra (1898)

Nekaj napredka seveda je; toda treba je še večje skrbnosti in pozornosti glede molitve malih dnevnic blažene Device Marije in na splošno vselej, kadar sem v cerkvi. Sicer pa naj zelo pogosto ponavljam zdihljaje, ker morejo narediti mnogo dobrega. Jezus naj živi!

Sobota, 3. septembra (1898)

Preveč mirnosti je, ne bi rad, da bi jo jemal kot preveliko tolažbo. Rožni venec in večernice imajo še svoje želje. Koliko žrtev je potrebnih za tako majčkeno stvar. Vse je sad moje... svetosti. O, dragi moj, potrebna nam je ponižnost, ponižnost in še ponižnost.

O Marija, sredi časti, ki ti jih v teh dneh izkazuje Turin z marijanskim kongresom, ne pozabi na moje ubogo srce, ki se kot zadnje združuje s srci tolikernih tvojih častivcev, ter izprosi milosti Cerkvi in grešnikom!

Nedelja, 4. septembra (1898)

Glej, tehle stvari potrebujem: večje zbranosti v cerkvi, kadar se vrše javne pobožnosti; bolj pogostega spominjanja Marije; da ne odneham nikdar glede dobrih obiskov presv. Rešnjega telesa; zlasti pa potrebujem zdihljajev, posebno tistih, s katerimi morem hkrati obuditi dejanje ponižnosti.

O, Marija!

Ponedeljek, 5. septembra (1898)

Treba mi je večjega poguma, da premagam spanec, ki se me loteva včasih preveč, zlasti zjutraj, celo tedaj,

ko grem k sv. obhajilu. Sicer sem pa še raztresen pri rožnem vencu. Čas je, da temu naredim konec. Kdaj hočem zares zadovoljiti našo Gospo? V teh dneh radosti in zmagoslavja zanjo, se hočem tudi jaz združiti, čeprav sem tako ubog, s čustvi tolikernih cerkvenih dostojanstvenikov in tolikernih katoličanov, ki v Turinu proslavljajo vzvišeno nebeško Kraljico; in pridružim se jim z zdihljaji in posebno z najlepšim poklonom, to je z rožnim vencem. O, Marija!

Pripomnimo, da se je v Turinu tisti čas vršil tretji narodni marijanski kongres.

Torek, 6. septembra (1898)

Zdi se nekaj nemogočega: kolikor več trdnih sklepov naredim, toliko več jih ne spolnujem. Glej, kakšne stvari sem sposoben delati. Besedičiti, obetati gore. In potem? Nič! Da bi bil vsaj sposoben ponižati se!

Včasih kar preveč modrujem z gospodom župnikom; in zato se bo morda uresničil tisti rek: „In multiloquio non deerit peccatum — Pri mnogem govorjenju ni brez greha“ (Preg 10, 19). In dalje me zelo veseli zadovoljevati požrešnost s sadjem. Gorje, gorje! Pažnja nase, zbranost in mrtvičenje, prav posebno glede jedi, kolikor jo želi požrešnost. Glej najlepše zdravilo za dušo in najlepši dar Mariji v teh zadnjih dneh devetdnevnice pred njenim rojstvom!

Marija, Marija!

Sreda, 7. septembra (1898)

Še mi je treba zdihljajev, zlasti med učenjem; da, ti me bodo razsvetlili v

težavah, na katere zaradi svojih revnih možganov pogosto naletim, in mi bodo dali večjo vztrajnost. Še več, opomniti moram, kako se po večerji preveč združujem v kuhinji, ko se pogovarjam z domačimi; to pa še toliko bolj, ker je vedno govor o nadlogah; in ker mi povzročajo v srcu obupanost, se zato ni čuditi če bi včasih pozabil na veliko postavo ljubezni. Zato bom po končanem rožnem vencu rekel nekoliko besed in se umaknil.

To so nadleže in koliko jih je! Toda moje so popolnoma druge vrste kot mojih staršev; njihove zadevajo telesa, to, kar je snovnega, moje pa zadevajo duše; to me najbolj teži; misel namreč, da stiske mojih dragih služijo hudemu, namesto da bi služile dobremu.

Moj Bog, ki preskušaš srce, povej mu ti (glej špansko besedilo!)

O Marija, daj mojim domačim resnično ljubezen, s katero naj z vsem srcem odpuste ter vdano prenašajo tiste križe, ki prihajajo od tistih, o katerih mislijo, da so njihovi sovražniki.

Dovolj, molimo!

Četrtek, 8. septembra (1898)

Kako lep in grd dan! Lep zaradi spomina na deklico Marijo; grd, ker ga nisem posvečeval tako, kot bi ga moral. Vedno je tako! Kadar mi je bolj treba delati dobro, delam slabše, kakor npr. prav danes: slabo posebno izpraševanje vesti, zdihljaji, obisk presv. Rešnjega telesa, vse: vedno raztresenost.

Pomirimo se torej; zbranost in zdihljaji. Domine, miserere mihi, ma-

ximo peccatori! — Gospod, bodi milostljiv meni, največjemu grešniku!

Petek, 9. septembra (1898)

Danes je šlo bolj tako tako; brez dvoma bi moglo iti bolje. Dalje morem reči, da obiska presv. Rešnjega telesa nisem opravil, premišljevanje sem opravil prepozno in ne bogve kaj dobro, učenja malo, zdihljaje ne preveč; sicer sem pa ustregel požrešnosti, kar sem najbolj mogel. Torej ni mnogo stvari, ki bi me tolažile.

Jutri bom v čast Mariji storil, kar bo mogoče, da bom rastel (kreposti) in zadoščeval, ko bom tudi kako telesno mrtvičenje izvršil, npr. da ne bom pokusil sadja.

O Marija, daj, da bom dospel do tega.

Sobota, 10. septembra (1898)

Danes sem se spovedal, pa sem se že pregrešil proti sklepom, ki sem jih naredil:

1. Pazljivost pri rožnem vencu.
2. Ne izgubljanje časa z nekoristnim govoritčenjem.

Upamo, da bo jutrišnje obhajilo vse opralo in mi pomagalo živeti resnično življenje Jezusa Kristusa, kakor goreče želi.

Domine, sana animam meam — Gospod, ozdravi mojo dušo (Ps 40, 5)!

Nedelja, 11. septembra (1898)

Bojim se, da ne bi bil v takšnem stanju kot tisti ubogi škof, glede katerega je Gospod sv. Janezu ukazal, naj

mu reče, da ga je pljunil iz svojih ust, ker ni bil ne vroč ne mrzel (pr. Raz 3, 15—16). In to bi bilo zelo obžalovanja vredno stanje. Ali sem tudi jaz v takem stanju? Toda nič se ne bi bilo treba čuditi. Delam trdne sklepe, pa sem vedno v istih pregreških. Ali me bo torej Jezus moral vreči iz svojih ust, iz svojega srca? Ali morem misliti na to in se ne tresti? Ali morem misliti na to in ne čutiti spodbude, da bi se dvignil iz tega stanja?

O Bog, ti stori, da se bom res dvignil! O Marija!

Ponedeljek, 12. septembra (1898)

Danes sem šel v San Gervasio, da bi tam dobil svojega tovariša; zato ni bilo premišljevanja in maše; druge stvari sem opravil, toda tako, kot jih navadno v podobnih okoliščinah opravi.

Marija pa trpi in morda so meči njenih bolečin zaradi mene preveč ostri. O moj Bog, kakšno osramočenje!

Neko stvar sem danes najbolj opazil, to je, da sem v nekaterih okoliščinah razvezal jeziček in morda govoril malo preveč; ne da bi opazil, postanem pridigar. Tudi glede tega se bo treba mrtvičiti; pozornost in zmernost v govorjenju.

Torek, 13. septembra (1898)

Nekoliko sem se proti vsemu pregrešil; učil se nisem nič, pa to naj gre mimo, transeat; opustil sem posebno izpraševanje vesti; duhovnega branja sem malo opravil. Sploh je z menoj

vedno tako: Če gledajo name površno, se more reči, da niti ni slabo; toda če se oziram na to, kar bi moral storiti, in na milosti, ki mi jih je Gospod dal za to, me je sram samega sebe in moram priznati, da sem velik grešnik.

In treba je pomisliti, da vsak večer o tem razmišljam in vsak večer sem prav tam! In to je moj veliki greh. Sem tudi med sedemdnednico v čast žalostni Materi božji, toda mrtvičenj in zdihljajev je zelo malo.

O, Marija, potopljena v bolečine, oh, jokaj tudi zame, pa ne zato, ker sem nehvaležen, marveč da tvoje solze omehčajo moje srce, ki je tako trdo in

tako kruto do Jezusa. Fiat, fiat — Zgodi se, zgodi se!

Sreda, 14. septembra (1898)

Ne morem drugega kot ponoviti, kar sem rekel včeraj zvečer. Veliki vzrok, zakaj ni videti v meni nobenega izboljšanja, je zlasti v majhni koristi, ki jo imam od posebnega izpraševanja vesti.

Jutri torej si bom v čast žalostni Materi božji prizadeval, da bom spomnil tista navodila, ki jih imam napisana glede posebnega izpraševanja vesti. Bog pa naj mi pomaga.

Dr. Filip Žakelj

Pristnost duha

Prava beseda o pravem času je včasih kakor drihnica, ki prepreči marsikaj hudega in doseže marsikaj dobrega. — Znani francoski filozof Voltair (Voltér) se je večkrat norčeval iz svetih reči. Kako je pa v obup umiral, že poznamo.

Nekoč je bil med povabljeni na obedu pri kralju Frideriku Velikem. Kjer so zbrani versko mlačni ali celo brezverni posvetnjaki, se kaj rado zgodi, da se zasučejo pogovori tudi na versko področje, pa tako, da s smešnejm vzbujajo zabavo. Je čudno to, da brezverec tako rad govori o veri in verskih stvareh. To je znamenje, da nima mirne vesti in hoče na ta način samega sebe lajšati. V tej družbi je bil Voltaire tisti mož, ki je kazal svojo modrost na neumesten način. Spozabil se je tako, da je med drugim izbleknil: „Ha, jaz prodam svoj prostor v nebesih prav rad za en tolar.“ Toda to pot je slabo naletel.

Med gosti je bil mož, ki je bil zastran Voltairovega bogokletnega govorjenja že dalj časa razkačen. Obrne se k njemu in pravi sicer mirno, a s poudarkom: „Gospod, rad bi vas opozoril na tole: Pri nas je taka navada, da nihče ne more ničesar prodati, če poprej ne dokaže lastninske pravice. Morda ste tako ljubeznivi, da nam dokažete, če imate res pravico do sedeža v nebesih. Če to dokažete, vam izplačam kakršno koli vsoto, ki jo potem zahtevate!“

Navzoči so s kraljem Friderikom vred bušili v smeh. Le eden se ni smejal: mož, ki ga je ta opazka živo zadela.

SADOVI II. VATIKANSKEGA ZBORA

I m e d o k u m e n t a	I z i d g l a s o v a n j a			D a n r a z g l a s i t v e
	z a	p r o t i	n i č n o	
1. Dokmatična konstitucija o svetem bogoslužju	2120	4		4. decembra 1963
2. Dekret o sredstvih obveščanja	1960	164		4. decembra 1963
3. Dogmatična konstitucija o Cerkvi	2152	5		21. novembra 1964
4. Dekret o ekumenizmu	2137	11		21. novembra 1964
5. Dekret o Vzhodnih Cerkvah	2110	39		21. novembra 1964
6. Dekret o pastoralni službi škofov	2319	2	1	28. oktobra 1965
7. Dekret o obnovi redovniškega življenja	2321	4		28. oktobra 1965
8. Dekret o vzgoji duhovnikov	2318	3		28. oktobra 1965
9. Izjava o krščanski vzgoji	2290	35		28. oktobra 1965
10. Izjava o odnosih Cerkve do ne-krščanskih ver	2221	81	1	28. oktobra 1965
11. Dogmatična konstitucija o božjem razodetju	2344	6		18. novembra 1965
12. Dekret o laičnem apostolatu	2305	4		18. novembra 1965
13. Pastoralna konstitucija o Cerkvi v modernem svetu	2309	75		7. decembra 1965
14. Dekret o misijonskem delu Cerkve	2394	5		7. decembra 1965
15. Dekret o duhovniškem življenju in službi	2390	4		7. decembra 1965
16. Izjava o verski svobodi	2308	70		7. decembra 1965

Antonioni — in borba za zlom v filmu

Devetnajsto stoletje se je v umetnosti, zlasti v književnosti zaključevalo z obračunom med pozitivizmom, to je šolo naturalizma in nastajajočim simbolizmom. Glavna teoretika v tolmačenju umetnosti sta bila Auguste Comtes in Hipolit Taine; oba sta učila, da je človek, torej tudi umetnik plod ambients — okolice. Industrializacija je prodirala na vsa polja, življenje je postajalo gola borba za gospodarski napredek in denarno blagostanje; povsod se je oznanjalo, da je tehnika ustvarila raj na zemlji. Vse to bi držalo, če bi pozitivizem že ne rodil otroka, ki ga bo pokopal: doba kapitalizma brez ovir in omejitev je rodila nasprotnika in že sredi stoletja je Marx izdal svoj komunistični manifest, ki je s sredstvi naturalizma napovedal smrt novemu redu buržuazije.

Tako prelivanje iz ene dobe v drugo, se je najprej opazilo v umetnosti. Iz umetnosti je v vsaki dobi človek prejemal sredstva za odpor zlaganim načelom obstoječe družbe. Dasi pa se novi red ni uveljavil potem po napovedih, kakor so zvene iz umetnostnih sporov in kriz, se je vendar človek ravno v stvaritvah duha znašel in se sprijel z zlaganostjo obstoječega reda. Tako so se človeku vedno rodila in vedno pomagala, da je odklonil nezdra-

vo in ponarejeno in krenil naprej. Če je bil simbolizem usmerjen v odpor proti naturalizmu, je tudi njemu grozila ista usoda, ko je po prvi svetovni vojni nastopilo valovanje, ki je človeka postavilo v še hujše preplete kot pa sta jih rodila simbolizem in za njim modernizem. Človek se je moral odmakniti od vseh oblik in se reševati v abstraktnost; njegova duhovnost je bila razbita, kakor so razbite barve in misli na kaki Picassovi sliki.

Poslanstvo modernega filma

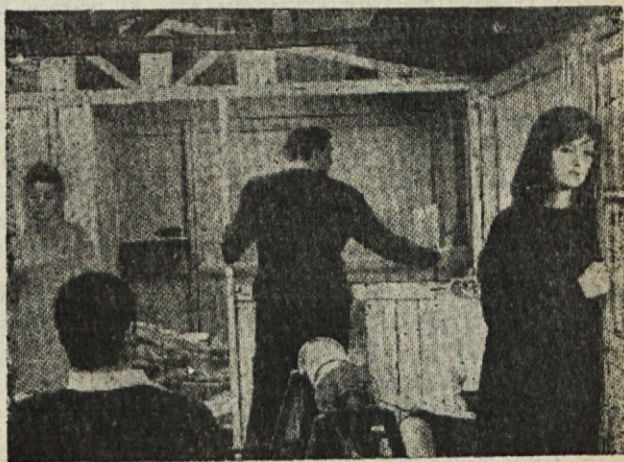
Pred trideset ali dvajset leti se je človek še mogel reševati pred zunanjim nasiljem v spoštovano nedotakljivost lastnega doma. Notranjost domov je bila urejena tako, da je stanovalc v njem čutil harmonijo, knjige na polici in slike na steni ter pohištvo so bili polni v svoji zunanji dognanosti — vse je bilo ubrano na stvarnost tedanjega človeka. V takem okolju človek ni bil sam, okoli njega je povsod dihalo ozračje, ki mu je odvzemalo občutje dolgočasnja, nikjer ni bilo znakov neizgodnosti ali obupa.

Novi čas je v tekmi nasilja raznih oblik (nacizem, marksizem, totalitarizem) človeku porušil varnost v njegovem domu; dom ni bil več nedotakljiv

— še več: ko je bilo potem ponekod nacizma (konar, se je kriza nadaljevala ker je človek moral v metež, kakor ga je prinašala nova civilizacija. Peza tehnične kulture je mnogo večja kot pa so mislili in upali tisti, ki so računali na to, da se bo v novih okoliščinah človek končno le osvobodil. Zgodilo se je narobe; atomska doba vdira še globlje v človekovo notranjost, ker osamljenost, zaprtost v dom ali celo obup niso več dovoljeni.

Film in z njim televizija skušata po svoje človeku zgraditi nove temelje svobode. Kakor nekoč, tako se je tudi tokrat rodila umetnost; prinesla je novo dobo in njena predstraža je ravno sodobni film. Glavni apostoli moderne filma pa so Federico Fellini, Antonioni in Ingmar Bergman. Zanimivo je, da so duhovno globino filma zajeli predstavniki iz južne in severne Evrope in pustili ob strani francoske filmske režiserje. Vsebina francoskega filma je še danes najprej vsebina zgodbe

(obdelujejo jo v filmu celo čisto po literarnem načinu), pri Felliniju, Antonioniju in Bergmanu pa je glavni igralec človek v spopadu z elementi svoje duhovnosti v sponah novega sveta. Fellini je zaslovel s filmi *Milagro de Milan*, *Strada*, *Notte di Cabria* in *Dolce vita*, Antonioni pa z deli: *Avventura*, *La Notte* in poslednji film nosi naslov *Rdeča puščava*. Bergman je zašel v iskanje mistične askeze skozi kopreno greha, Fellini in Antonioni pa se še nista ustavila in iščeta nove elemente po poti, ki ji še ni videti konca. Ne gre jima za nič drugo, kakor da dokazeta, kako se človek trudi otresti se znakov in posledic izvirnega greha — njuno stremljenje je podobno velikemu predhodniku sodobne evropske umetnosti Marcelu Proustu, ki je v delu *Iskanje izgubljenega časa* prvi zastavil problem že pred pol stoletja: iskal je v času in prostoru notranje, duhovne silnice za novo presojo človekove duše in njene svobode. Brez predhodnikov v

Film „Rdeča puščava“

pozitivizmu in modernizmu ne bi mogel priti do svojih zaključkov — vendar je vzporedno z filozofijo Henrija Bergsona zažarela nova podoba človeka, ki išče, a ne zunanjih uspehov, ampak stremi za odrešenjem, očiščenjem notranjega sveta, kjer bi se začelo graditi stanje, ki bi bilo podobno onemu, ko Adam in Eva še nista grešila.

Lov za izgubljenim rajem

Antonioni je film skuša dokazati, da stari elementi umetnosti ne bodo izvedli reform, kakor se je podobno dogajalo z romantiko, realizmom, simbolizmom, ali pa celo ekspresionizmom. Slikarstvo, glasba, književnost so brez moči v odporu proti krutosti atomskega veka. Antonioni je film človeka rešuje podrejenosti zunanjemu svetu — vse zunanje služi samo igri, spoznanju in ugotavljanju v srcu — tam je poslej središče dogajanja, dasi se na zunaj vse sprejema, kar nudi nova civilizacija. In kaj bo nazadnje sad te civilizacije: verjetno tolikšna popolnost, da bodo človeku odmirali zunanji udi, ker bo vse nudil elektronski vek — toda ostalo bo življenje duše in ostale bodo zahteve srca.

Človek v Rdeči puščavi

Glavna igralka v njegovem filmu s tem imenom je Monika Vitti. Zunanji znaki blagostanja so na višku, s svojim otrokom živi v domu, ki diha ugodje in razkošnost. Vse je kakor v modernem raju, toda Monica (v filmu Giuliana) je z vso zunanostjo v sporu. Ker je

še v raju, zasluti še huje svoj notranji spor prav s tem svetom — kje bi morale biti silnice za gradnjo tistega, počemer neutešeno hrepeni njeno srce. Njen mož Ugo je multimilijonar, nudi ji vse, kar more, toda v njenem srcu se rodi do njega odpor, z njim je v moralni razporoki predno more priti do izbruha krize... Toda spopad s krizo izzove še groznejše posledice, ker se je občutje osamljenosti, nepopolnosti in revščine še poglobilo. Možen bi bil samo beg v blaznost ali samomor. Toda tudi to je preskromno, da bi izsrkalo bogastvo trpljenja, ki je v njenem srcu. Na koncu se izoblikuje nova podoba o smislu življenja, ko pravo stanje pred izvirnim grehom ter spozna, da je s tistim svetom možno živeti samo v globinah hrepenenja. V drugem delu je Antonioni približal bistvo problema v prizorih, kakor jih je malo v sodobni umetnosti: dekliško telo se igra v valovanju azurnih morskih valov — ves svet je v zlatu sonca in modrini neba veličasten okvir za posodo hrepenenja, ki prihaja iz roba večnosti, ko se na obzorju prikaže bela jadrnica, ki počasi plove proti dekletu — jadra pridejo čisto blizu, toda tik pred pristankom se obrnejo in jadrnica odpluje novim obzorjem naproti. Človeku ostane samo hrepenenje zgrajeno v samotni z najlepšimi sestavinami lepote — kakor jo more sodobni filmski umetnik.

Greh je glavna vsebina njegovih filmov in borba z njim je hkrati bistvo vsega krščanstva.

Ruda Jurčec

Za MLADINO

LUTER SE JE BAL SATANA

Anketa

Zgodovinarji pripovedujejo, da se je silno bal hudega duha tudi Martin Luter, oče protestantizma. Sam je zapisal tole: „V Prusiji mr-goli satanov.“ Vsako zlo in vse nesreče je pripisoval hudiču. „Vsa zgodovina se po njegovem razvija kot nekaka „satanjada“.

„Satan se obeša name kakor na močne vrvi, da bi me potegnil v globine,“ je tožil sam o sebi.

Ko je bival v Eislebnu, ga je hudobni duh mučil s tako silo, da se je pritoževal: „Zdi se mi, da sta zdaj pekeli in ves drugi svet rešena hudičev, ker so menda zaradi mene zbrani tu v Eislebnu.“

Luter je torej veroval v resnično bivanje hudobnega duha.

Namesto najmlajših so odgovorile mamice. Izpod Andov, od Atlantske obale, pa izmed sredozemskih gričev in planjav so prišli odgovori in se pridružili tistim iz okolice Srebrne reke: 256 se je nabralo anketnih listov iz skupine „A“, ki zajema otroke do šestega leta.

Nekaj suhoparnih števil: oddani listi predstavljajo 121 dečkov in 135 deklic. Družina ima lastno hišo v 237 primerih (92.5%) ostali živijo v najetih stanovanjih.

Slovensko govore doma v 232 primerih (90%), špansko v 20 primerih (8%), mešano pa v 4 primerih (2%).

Slovensko razume 226 otrok (88%), špansko razume 118 otrok (46%), druge jezike pa 5 otrok (2%); seveda je jasno, da so nekateri otroci še premajhni, da bi razumeli kateri koli jezik, prav kakor je tudi res, da nekateri razumejo dva ali tri.

Anketa nam tudi pove, da obiskuje od vseh zastopanih otrok le 27 otroški vrtec, 42 osnovno šolo in 74 slovenski tečaj.

Večina otrok zna zapeti več kot štiri pesmice in moliti povprečno tri molitvice. Res pa je tudi, da so med njimi tudi celo slavčki, ki znajo zapeti že več kot 20 pesmic, za kar gre priznanje gotovo mamicam in očkom. Bog jih živi! Vprašanje petja z otroci v predšolski dobi je važnejše, kakor bi izgledalo na prvi

pogled. Kakor je zgodnja molitev potrebna za otrokovo versko rast, je slovenska pesem v nežni mladosti najbolj naravno vcepljanje slovenskega duha v mlada srca. Za nas Slovence petje ni le neka folklorna zanimivost, marveč predstavlja bistveni sestavni del naše narodne kulture. Upajmo, da bo sčasoma še bolj rasla med nami zavest, da je po družinah treba peti ne le mamici uspavanko ali najmlajšim ringaraja, temveč da je potreba, da prepeva vsa družina, kakor je bila to navada nekoč, ko je bila televizija še nepoznana beseda.

Pa pustimo naše najmlajše in pogledajmo, kaj pravi mladina med sedmim in dvanajstim letom. Ti znajo že pisati, vsaj za silo in so odgovorili sami.

Skupaj imamo 306 odgovorov pod to kategorijo, ki je na anketnih listih obnačena s črko „B“.

Dečkov je odgovorilo 162 in deklic 144. Razen šestih hodijo vsi v šolo. Od teh šestih izjem pa so: 4 vajenci, za 2 pa ne vemo, kaj počneta, ker nista povedala.

In v kakšne šole hodijo? Kljub temu, da niso vsi odgovorili na to vprašanje, moremo presoditi, da obiskuje velika večina (79%) katoliške šole, medtem ko hodi v državne 16% in v privatne šole 5% učencev.

Na vprašanje, ali ima družina lastno hišo, je odgovorilo pritrdilno 277 otrok, kar predstavlja 90%. Če primerjamo ta odstotek z onim, ki smo ga dobili na isto vprašanje pod kategorijo „A“, bi mogli sklepati, da živi res 90% rojakov v Argentini pod lastno streho; ker pa je precej starejših ljudi, samcev in zakoncev, ki jih ta anketa ne zajame, niti posredno, je pravilneje, če sodimo, da drži gornji podatek le za družine. Mogoče in verjetno pa je tudi, da je med dejstvom, da živi družina v lastni hiši in njeno slovensko zavednostjo, kaka vzročna zveza in da je zato več odgovorov prišlo od otrok prav iz teh domov. Anketa na to ne odgovori, pač pa nam da misliti o medsebojnem vplivu med gospodarsko samostojnostjo in narodno zavestjo, prav kakor nam pove še marsikaj drugega pod suhoparno mrežo števil. Kaj? Razmišljaj o njih še sam, pa ti bodo pričeli govoriti.

NAPOLEON O ANGELSKEM ZVONJENJU

Celo ljudje, ki niso naše vere, kakor so bili lord Byron, Lamartine, Geibel in drugi so vzljubili to zvonjenje in pustili, da jih je spreminjalo v boljše, v verne ljudi.

Najbolj pa je bilo hudo velikemu Napoleonu, ker v pregnanstvu na otoku sv. Helene tega zvonjenja ni več slišal. Sam pripoveduje: „Med vsemi stvarmi, ki jih tukaj pogrešam, je zvonjenje, posebno angelsko. Nikdar nisem slišal tega zvona, da ne bi bil ganjen v dno srca. Ob njem sem se vselej spomnil svoje mladosti. Večkrat sem ob takih prilikah obmolnil. Moji spremljevalci so mislili, da premišlujem o slavnih bitkah. Umolnil sem zaradi zvonjenja. Moj duh se je spočil ob glasovih zvona...“

LEPOTA MLADOSTI

Višek človeškega življenja ni v izražanju svojih misli, ampak v samožrtvovanju. — R. H. Benson.

G. K. CHESTERTON

Velika razlika je med gorečim človekom, ki želi brati knjigo in med utrujenim, ki hoče knjigo, da bi jo bral.

Žarko

MICHEL Quoist:

DNEVNIK

ANE MARIJE

Imamo pravico vedeti

Ana Marija je deklica štirinajstih let, dijakinja srednje šole. Njen oče je višji uradnik s precej dobrim gospodarskim položajem. Mati gospodinji.

Sandi je starejši brat Ane Marije, dijak tehnične šole, star petnajst let. Peterček je njen mali bratec, ki ima tri leta in pol. Marija Rosa njena prijateljica, ki študira psihologijo v Ruan.

Sobota 3. januarja 1959

Ojoj, kako sem vesela, tako da zopet pišem dnevnik. Ampak sedaj ga ne bo bral nihče. Vedno ga bom nosila s sabo. Kadar se spomnim, da je mama brala moj dnevnik, postanem rdeča od sramu in jeze. Če samo pomislim, da so prebrali vse moje skrivnosti; in tako dobro sem ga sknila. Pa to je že mimo. Danes hočem biti vesela.

Obiskala nas je stara mama. Pokazala sem ji svoje čevlje. Postala je slabe volje, se hudovala nad mamo,

Lesorez: Ivan Bukovec

da mi vse dovoli, da zapravljamo denar in podobno. V tem je prišel očka iz službe. Potem, ko je pozdravil ostale, se je obrnil k meni. Poljubil me je na čelo in mi rekel: „Dober dan, moja kraljčica.“ Stara mama je nekaj zagodrnjala, češ da me razvajajo.

14. januarja. Če me Aleksander zaničuje, me pač zato, ker sem de-

klica, in v resnici ga razumem. Rada bi bila fant, tako bi lahko postala pilot, mornar ali raziskovalec. Ženska je pač „Nihče!“, sužnja. Če bi bila fant, bi lahko šla, kamor bi hotela, ne bi mi bilo treba slišati, da se to za deklico ne spodobi in podobno.

15. januarja. Danes sem sama doma. Mama je odšla po nakupovanju. Imenitno, to se bom zabavala po načinu „gospa visoke družbe“. Počesala sem si lase po najnovejši modi, oblekla sem mamino obleko, obula si svoje čevlje z visokimi petami, nataknila sem si mamino zapestnico in si pobarvala obraz. Potem sem se postavila pred ogledalo in se pogovarjala, kakor se pogovarjajo gospe v salonih. Če bi me kdo videl v tem trenutku, bi pač mislil, da sem neumna. Pa kaj mi mar, kaj mislijo drugi. Jaz sem se zabavala. Navsezadnje sem že odrasla in predstavljam, da sem starejša kakor v resnici; vsi mislijo, da sem stara 18 let.

Marija Rosa mi še ni odpisala. Seveda, „gospodična akademičarka“ imajo veliko študija in so pač pozabili, da imajo nekje prijateljico Ano Marijo. ■

19. januarja. Danes je bila doma visoka napetost, „ker sem prišla iz šole pozno domov“. Mama me je kregala, Aleksander se je norčeval iz mere, da sem se začela smejati, kot bi bila neumna, in jokati, kot Magda-

lena. Kako bi ne jokala, ko sem tako nesrečna; nihče me ne razume.

25. januarja. Danes je nedelja in šli smo vsi skupaj na sprehod, ki spada v družini med „zdravo nedeljsko zabavo“. Srečali smo gospo Domínguez.

„Dober dan gospa in gospod. Oh moja draga mala deklica, kako se imaš, kako ti gre v šoli, oh kako si zrasla, spominjam se te prav majhne, oh kako teko leta.“ Besede so kar vrele iz nje. Potem me je poljubila in meni je bilo nerodno, nisem vedela, kaj naj bi storila. Pa gospa je že spremenila smer razgovora. „Oh joj, uboga gospa Arayos, zopet je noseča in kakor zgleda, tudi sedaj ne bo šlo gladko, to je pač nesreča.“ Mami je postalo nerodno; jaz sem paslušala, da ne bi preslišala nobene besede, pa mama me je poslala, naj pazim na Petrčka prav sedaj, ko je razgovor postal zanimiv. Ni mi ostalo drugega, kakor da sem tekala s Petrčkom po parku, medtem ko so se starejši pogovarjali. Rada bi slišala še kaj več, pa ni bilo mogoče.

Potem sem premišljevala o tem, kar je govorila gospa Domínguez in nisem razumela, zakaj bi bila nesreča, če bo gospa Arayos dobila otročka. Rada bi vprašala mamo, pa si nisem upala, gotovo bi me kregala, da to niso pogovori za otroke.

Priredila M. M.

Leta 1961. je sovjetska ladja pripeljala na Kubo 300 ruskih študentov in odpelala nazaj s 1.000 kmečkimi dečki, da bodo v brezbožni komunistični šoli prevzgojeni v graditelje komunističnega družabnega reda (nereda!). Janičarji 20. stoletja! — Čutil bom s prodano nedolžnostjo in bom hvaležen za dar svobode in vere!

TOMAŽ MERTON

● V samozadovoljstvu je sreča le trenutna in napačna. Ta vodi vedno v žalost, ker se zožuje in ubija našega duha.

● Resnično srečo najdemo v nesebični ljubezni, v ljubezni, ki postaja večja, čim bolj jo delimo z drugimi.

● Razdeljevanja ljubezni ni nikoli konec, ker taka ljubezen je brez meja.

Skupina deklet in fantov, ki so zaključili slovenske ljudskošolske tečaje v Velikem Buenos Airesu v letu 1965

1. Ali si zlahka ljubosumen?
2. Misel, da bi užalil starše, te odvrča od tega, da bi počel neumnosti ali da bi bil brez dela?
3. Ali skušaš na vse načine privabiti simpatijo oseb, ki jih srečuješ?
4. Ali je mogoče dobiti od tebe karkoli, če te prosijo vljudno?
5. Si ganjen ob bolniku, ranjencu ali revežu?
6. Shranjaš pisma, ki jih dobivaš?
7. Trpiš zaradi odsotnosti oseb, ki jih imaš rad?
8. Ti mnogi zauzajo svoje intimne zadeve?
9. Misliš, da je mnogo bolj važno najti srečo v zasebnem življenju, kot uspeti v poklicu?
10. Zbiraš fotografije?
11. Delaš boljše v snoveh, ki jih uče tebi posebno simpatični profesorji?
12. Jokaš v kinu, kadar je film žalosten ali močno sentimentalen?
13. Misliš, da je velikodušnost najlepša lastnost?
14. Ali imaš vtis, da bi storil karkoli (tudi proti svojim idejam) za koga, v katerega bi bil zaljubljen?
15. Stvari so ti vseč bolj ali manj, odvisno od tega, ali jih uživaš v družbi osebe, ki jo imaš rad?

16. Ali je zate povsem nujno pri kakš odločitvi, da jo odobrijo tisti, ki te obdajajo?
17. Se zaljubiš zlahka?
18. Ali ti je neznosno misliti, da te kdo mrzi?
19. Ob počitnicah pišeš več kot enkrat svojim prijateljem?
20. Ali narede nate močan vtis prepri v družini ali med prijatelji?

Razlaga

K uganki iz Januarske številke: V uganko se je vrnila bistvena pomota. Ječar je imel pet kap: tri rdeče in dve beli. Uganjajte na osnovi tega popravka. Rešitev v prihodnji številki.

Uganka

V dobi razsvetljave s svečami je imela neka gospa tri sinove: Henrika, Lojza in Karla. Ko so se spravljali spat, so porabljali po 5, 3 in 2 cm sveč, ki so merile po 12 cm. Ker ni hotela gospa ničesar pustiti v izgubo, je našla način, da so se vse sveče vedno do konca izrabile.

Nastanejo tri vprašanja:

Koliko sveč je uporabljala?

Kako jih je menjala?

Koliko časa so ji trajale?

(Odgovor v prihodnji številki.)

Odgovor na test

Če je na vprašanja precej več „da“ kot „ne“, prevladuje v tebi čustvo. Sklepaš s srcem in ravnaš v skladu s čustvi. Ta čustvenost more biti čudovita lastnost. Znaš ljubiti in predati se tistim, ki jih imaš rad. A paziti moraš na dvoje:

1. Pretirana čustvenost naredi nekoga skrajno ranljivega. Če se ne naučiš kontrolirati se, si v nevarnosti, da boš mnogo trpel.

2. Kadar ima nekdo močno čustven značaj, postane zlahka ljubosumen, nasilen in povzroča trpljenje tistim, ki žive z njim.

Če je na vprašanja malo „da“ v primeri z drugimi rubrikami, je to znamenje, da manjka čustev. To je slabo. Ni nujno da si sentimentalni, in imaš vso pravico, da se ne pustiš čustvom pohoditi. A biti brez čustev je neodpustljiva napaka. Tudi če v življenju popolnoma uspeš, bi bilo tvoje življenje polomija, če ga ne vodi predvsem ljubezen.

PAPINIJEVA DUHOVNA POT

Giovani Papini, italijanski pisatelj, je bil v različnih dobah svojega življenja ateist, nihilist in anarhist. Poznal je vse različne svetovne nazore.

Zapisal je te besede: „V letih 1917—18 sem študiral zgodovino vseh rodov na zemlji in sem prišel do prepričanja, da je edina rešitev zla na svetu v preoblikovanju človeških duš — česar ni mogoče brez vere... in najbolj popolna in prikladna je ta vera, ki jo je učil Kristus.“

Leta 1930 je Giovanni Papini stopil v katoliško Cerkev. Poleg ostalih njegovih svetovnih del, je znana njegova knjiga „Življenje Kristusa“.

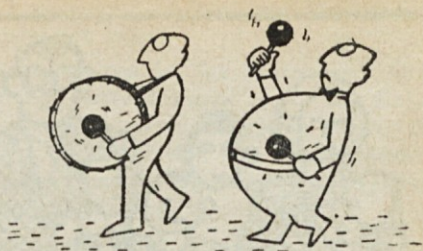
IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE

● Vljudni nismo nikoli prezgodaj, ker ne vemo, kdaj bo prepozno.

● Ne morem določati dolgotrajnosti svojega življenja, moram pa določati njegovo velikodušnost, globino in višino.

● Svoj značaj spoznam v težkih dnevih življenja.

ZA DOBRO VOLJO

Mož, ki ni bil vaje pisanja, izpolnjuje s trudem kartotečne liste za volilni imenik, pa mora pri tem rešiti več težav, ki mu jih povzročajo vprašanja. Pride do mesta o rojstnem datumu. Na formularju stoji: „Rojen...“ Mož napiše v odgovor: „Da.“

Stara gospa je zadovoljna s svojim vozačem, a jo moti, da je neurejen, in ga hoče poučiti. Pokliče ga in mož pride kot vedno, ne da bi se bil obril.

„Pogovoriva se zaupno, Tomaž. Na koliko dni, mislite, se je primerno briti?“

„No... pri nekoliko redki bradi, kot je vaša, je vsak drugi dan več kot dovolj.“

Sin se vrne od izpita. Oče ga vpraša:

„No? Kako ti je šlo?“

„Mislim, da dobro. Profesor je simpatičen in se mi je zdel zelo pobožen. Na vsak moj odgovor je rekel: „Moj Bog, moj Bog.““

Osební opis mladega človeka je pravi rekord: napadi, kraje, pretepi, goljufije, pijancsti...

„Grozno je gledati vaše vedenje pri 24 letih!“ vzdihne sodnik. „Kje je krivda? Pri slabi družbi?“

„Mogoče. Že deset let sem v družbi samih sodnikov in advokatov.“

Gospa je zelo potrta, ker mož ne pusti pijače.

„Gospa,“ ji pravi zdravnik, ga bomo že ozdravili. Dajte mu vsak dan tri kapljice tele pijače v kozarcu vode.“

„Ah, gospod doktor, nemogoče.“

„Zakaj?“

„Kako ga bom pripravila do tega, da bo spil kozarec vode?“

Otrok nese sosedu za njen rojstni dan torto, ki jo je naredila mama.

„Povej mami, da je bila torta zelo dobra. In risbe na njej zelo lepe.“

„Naredila jih je s starim glavnikom.“

V obmorskem mestu sreča neki počitničar s polno torbo rib prijatelje.

„Kupil sem jih z denarjem, ki sem ga prislužil pri ruleti,“ jim pojasni. A doda: „Z denarjem, ki sem ga zgubil, bi si lahko kupil jadrnico.“

Šef v podjetju se jezi nad netočnostjo nekega uradnika:

„Morali bi biti v uradu točno ob devetih,“ divja.

„Zakaj? Kaj se je kaj takega zgodilo?“ vpraša nedolžno uradnik.

v družini

S prihodnjo številko bo začelo uredništvo sprejemati dopise z vprašanji, na katere bomo skušali odgovoriti. Dopisi naj bodo s pseudonimom na naslov: Duhovno življenje „V družini“, Ramón Falcón 4158, Capital.

Studenec življenja

Preteklo stoletje je gledalo na ta studenec z napačno sramežljivostjo, sedanje ga pa brez sramu izkorišča za prazno naslado.

Nikar še mi podobno ne glejmo na ta vir! Je blagoslovljen in čudovit!

Začel je izvirati iz dveh. Z vsakim novim parom je dobil nov pritok. Milijoni in milijoni studecev so skozi tisočletja bruhalo življenja. Skoraj bodo izpolnjene besede: „In napolnita zemljo!“

Studenec življenja daje več kot ugrabi smrt. Morilka, bela kuga, je pa začela spreminjati razmerje: več življenja kot smrti, v razmerje: več smrti kot življenja. Začela se je širiti kot kužna bolezen med belokožci, odtod njeno ime. Kjer zavlada, ostanejo zibelke prazne, domovi brez pomladka in narod brez prirastka. K sreči ali nesreči je ta morilka v naši oblasti.

K sreči, ker ji lahko zapremo vrata v naš dom. K nesreči, ker jo lahko povabimo, naj vstopi. In v današnjih časih je ta skušnjava za marsikoga vabljiva.

Iz tega studenca se sme zajemati le življenje, nikoli samo užitek. Ljudje pa tako pozorno gledamo na Cerkev in si želimo, da bi nas v želji po užitku podprla. Kakor da bi Cerkev ustvarila človeka kot moža in ženo in njuno zvezo kot vir življenja! Bog pa je neizpremenljiv. Kar je rekel, je rekel. Kakor je narejeno, tako je za vse čase. Lahko smo zadovoljni. Kaj, ko bi se Mu lepega dne zazdelo in bi zapovedal zemlji:

„Stoi, dovolj si se navrtila!“

Si predstavljate posledice?

Gorje nam, če bi rekel: „Ravnajte s studentem po svoji volji!“ Sodoma in Gomora ne bi bili nič v primeri s posledicami teh besed.

Ta studenec je mojstrska poteza, s katero nas je Bog povezal v eno človeško družino. Iz malega je zrastle veliko. Vsi človeški odnosi so od tod. Najprej sta bila mož in žena. Potem oče in mati. Starši in otroci. Bratje in sestre. Družina. Sorodstvo. Rod. Narod. Človeštvo. Iz teh odnosov izvira tudi naša medsebojna ljubezen in pomoč. Vsako razmerje ima svojo posebno ljubezen. Prva, zakonska ljubezen, se je kakor pisan trak razdelila v raznobarna pramena.

Mislim, da se imamo tudi temu studentu zahvaliti, da nismo bili takoj vsi zavrženi, kot odpadli angeli. Oni so odločali vsak sam zase, mi pa smo bili skriti v Adamu in Evi. Nismo bili osebno prisotni ob polomu. Zato nas je Pravični odrešil, da je dal vsakemu posebej priliko odločitve.

Bolj ko premišljujemo studenec življenja in vse, kar je iz njega priteklo, bolj se mu moramo čuditi. Ne smemo se ga sramovati, ampak globoko spoštovati. V njem se kaže božja veličina. Zajemajmo iz njega le življenje, pa nas bo pomagal voditi v večno življenje.

F. R.

Pred ogledalom

Kolikokrat na dan se vstopimo pred ogledalo, da si uredimo lase, kravat... ali pa zgolj iz nečimrnosti, da vidimo, kako nam stoji obleka, frizura...

Ogledalo je potrebno. V njem pregledujemo svojo zunanost.

Kako sem bila presenečena, ko je pred leti izkušeni predavatelj zbranim materam predložil tole trditve: Otroci so ogledalo staršev. V hipu sem pomislila na svoje in bližnje otroke, češ, res so podobni eni očetu, drugi materi.

A predavatelj je s trditvijo, da so otroci ogledalo staršev, hotel povedati več, kot pomeni zunanja podobnost. Z drugimi besedami bi rekli: Kakršni so starši, taki so otroci; kar je ljudska modrost izrazila v pregovoru: Jabolko ne pade daleč od drevesa.

Jedro vseh ugotovitev je važna resnica, ki smo jo do sedaj premalo upoštevali in jo sodobni psihologi tako zelo poudarjajo — dr. Trstenjak jo prepričljivo dokazuje v poglavju „Starši in otroci“ svoje knjige „Med ljudmi“ — da oče in mati z vsem svojim življenjem odločilno vplivata na otroka že v najnežnejši dobi. Ni najvažnejše, kakšne lastnosti je otrok podedoval; tudi ne, samo zavestno vzgajanje z nasveti, zapovedmi in prepovedmi. Odločilni oblikovalec otroka je družinsko okolje. V njem imata mati in oče glavno, odgovorno vlogo. Otroci so

njuni ostri opazovalci — čeprav se na zunaj ne zdi — in še bolj vneti posnemovalci. Tako se praktično njuno mišljenje, čustvovanje in delovanje preliva na vsa družino.

Pogled v lastno in drugih življenje nam to potrjuje s prav različnimi slikami.

Mislím, da je naš fantiček že hodil v šolo, ko se je nekoč med igranjem na lepem znebil besede „mazerija“. Začudena sem obstala in ga že hotela poučiti, ko se mi je še pravočasno zazdelo, da jo je morda kdaj — Bog ve, koliko je že tega — slišal od očka, ki je sicer nima v vsakdanjem izražanju. Kar me je iznenadilo, ni bila vsebina besede, ampak ugotovitev, od kdaj si je zapomnil prav to besedo.

Nekoč sem imela priliko prisluhniti pogovoru 11-letnega fantiča s sosedovo deklico. Čez vrtno ograjo sta se sredi popoldneva v vsem navdušenju pogovarjala — kako lepo in prijetno je pozimi v Sloveniji! Ali ni ta spontani pogovor slika njunih družin?

Kdor posluša sosedovega triletnega fantka, se začudi ob njegovi precizni izgovarjavi in lepih slovenskih stavkih. A vedeti je treba, da se mamica z njim zelo veliko pogovarja in pozna malček kljub svoji rani mladosti že toliko starih in improviziranih povestí.

Še imam v ušesih tožbo neke matere, da njeni otroci ne marajo za slovensko branje. Ali pa sta oče in mati mogla od otrok kaj drugega pričakovati? Slovenski časopis, ki je tedensko prihajal v družino, je že drugi dan ležal v smeteh. Knjižnice ni bilo v sicer moderno urejenem stanovanju. Slovenske otroške knjige, ki jih je pošiljala iz Slovenije babica svojim vnučkom, so imele prostor med igračami v zaboji, križem kražem počrtane z raznimi pisali. Starša sta bila poleg tega strastna ljubitelja tukajšnjih detektivskih povesti. Ali naj bi otroci drugače delali kot starši, čeprav so jim ti večkrat prigovarjali, naj odpro kako slovensko knjigo?

Otroci številne družine so v družbi vedno lepega in umirjenega zadržanja, nikdar vsiljivi, zahtevni. Kje je skrivnost tega uspeha? V njunih starših, ki sta prežeta medsebojnega spoštovanja in ljubezni ter iskrene plemenitosti do vsakega človeka.

Zakaj se sedemletni deček in sestrica tako ljubko in spoštljivo vadata v slovenski šoli do učiteljev in drugih otrok? Ker je tak njun odnos doma do mame in očka, ki jima sama dajeta v vsem najlepši zgled.

Zakaj temu in onemu otroku nikdar ni dovolj dobrot; rad bi imel še to, kar ima sosedov in drugi otroci. Ali ni korenina tega nagnjenja v zavisti ali nevoščljivosti staršev? — Zakaj si vedo nekatere deklice toliko povedati o svojih znankah? Zelo verjetno je pogovor o drugih doma na dnevnem redu.

Takih in podobnih, lepših in tudi bolj žalostnih slik bi lahko našteali brez konca. To so slike nas, staršev, ki jih nosijo s seboj naši otroci.

Postavimo se zato kdaj tudi pred te vrste ogledalo in pogledjmo, kaj bi morali popraviti pri sebi, da bi bila naša slika v otrocih boljša.

M. B-eva

Ali naj molimo

Sosedova punčka Marina se večkrat igra pri Metki in Angelci. Danes pa bo ostala ves dan pri njih, ker je njena mamica morala v mesto po važnih opravkih. Otroci so srečni, da se bodo lahko veliko igrali. Kar naenkrat je minilo dopoldne in približal se je čas kosila. Vsi so bili hitro za mizo, ker se je juha že kadila s krožnikov. Pripravili so se, da bi začeli moliti, pa so od začudenja kar ostrmeli: Marina je že nesla žlico juhe v usta. Metka jo pogleda in pravi: „Kaj ti ne moliš?“

„Zakaj pa naj bi molila?“ se sedaj začudi Marina.

„Vidiš, ljuba deklica,“ se oglasi očka, „mi vedno molimo pred jedjo in po jedi. Za vse stvari, ki jih imamo, moramo biti hvaležni ljubemu Bogu, da daje očku in mami zdravja, ki nam potem vse stvari preskrbita in mamici, da nam dobro kuha. Prav tako, kakor priden in vzgojen otrok prosi starše za stvari in se jim potem zahvali zanje, tako mi prosimo Boga, da nam blagoslovi naše jedi.“

Očku se je dozdevalo, da sosedova punčka najbrž ne zna moliti, ker njuna mamica in očka ne hodita nič k maši, zato je rekel, da bomo molili kar po slovensko, ona pa naj posluša in se tiho zahvali Bogu. Potem so vsi ob dobrotah, ki so prišle na mizo, pozabili na ta dogodek. Le Angelco je misel na molitev še motila in je po kosilu prišla k očku, ki je v sprejemnici bral časopis.

„Ali se ti ne zdi, očka, da bi bilo boljše, ko bi ne molili. Meni je bilo tako nerodno pred Marino, kar malo sram me je bilo.“

„Zakaj, Angelca? Molitev je vendar nekaj dobrega, lepega. Torej te ni treba biti sram. Če ne molimo, potem smo nehvaležni, nehvaležnost pa je silno grda reč. Ali se ti zdi lepo, če nekdo dobi kakšno darilce, pa ga kar vzame in se nič ne zahvali zanj. Kajne, to je grdo. Še bolj grdo pa je, če se mi Bogu ne zahvalimo zato, ker bi nas bilo sram pred drugimi.“

„Kaj pa očka, če bom jaz pri njih na kosilu in če oni ne molijo, potem pa tudi meni ni treba, ali ne res?“

„Če bo kdaj tako nanoslo, ali pa če boš šla kdaj kosit v restavracijo, kjer večina ljudi ne moli, potem pa naredi lepo križ in potihoma zahvali Boga za podeljene darove. Nikoli te ni treba biti sram pokazati svoje hvaležnosti. Saj se gotovo spomniš tudi tistega dela iz sv. pisma, kjer pravi Jezus: Kdor bo mene priznal pred ljudmi, tistega bom tudi jaz priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“

„Če je tako, se bom pa že potrudila, da ne bom zatajila svoje vere in da ne bom nehvaležna,“ je obljubljala Angelca in že hitela za svojo družbo.

Pa smo res reve

Prav zadovoljna sem. Lepo število žena se je odzvalo mojemu povabilu na kavo in „klepet“, kot ga zlobno imenujejo moški, razgovor ali izmenjavo misli, kot mu pravimo me. Le nekoliko sem v zadregi. Razgovor noče in noče prosto steči. Nismo še prišle preko vremena. Premišljam: kaj, če sem se morda zmotila in bi morala vabiti žene, ki so vsaj v bistvenih točkah sorodne ali pa se že poznajo med seboj. Toda ne... Namen je bil vendar ta, da bi se združile vse slovenske žene v tujini brez ozira na starost, poklic, izobrazbo in podobno. Zato pa ne smem izgubiti upanja, da se bo vse srečno izteklo.

Na vratih pozvoni. Vstopi mlada, lepo oblečena gospa. Opazim, da je večina ne pozna. Toda ona ni prav nič v zadregi. Predstavi se in se obenem opraviči:

„Ne zamerite zamudi, toda prav zadnji trenutek se mi je hčerka nekaj potolkla, starejši fantek je bil pa v bojnem stanju z mlajšim bratcem in je bilo seveda treba napraviti red. Sicer pa, kaj bi vam pravila, saj veste, kako je, kjer so otroci.“

„Pa smo ženske res reve,“ se izviije neki gospej vzdih globoko iz prsi. „Saj si niti kakšne urice prostosti ne moremo brez skrbi privoščiti!“

Ha, to bi vi morali videti! Kot bi te besede vžgale električno iskro, ki je v hipu spreletela vse navzoče. Z vseh strani je završalo, vse hkrati je govorilo.

„To je pa čista resnica. Delaj, pospravljaj, kuhaj, skrbi, da so otroci vedno čisti, da se nauče za šolo, da ima moč v redu perilo in obleko in še tisoč drugih opravkov. In to dan za dnem, brez počitka. Jaz vedno pravim: na slabšem smo kot služkinje. Te imajo vsaj enkrat na teden prosto in še plačo dobivajo. Ti pa delaj in garaj brez počitka, namesto plače pa delaj čudeže in razteguj tiste ‘fieke’, da ti jih ne zmanjka pred koncem meseca.“

„Poleg tega,“ se oglasi druga gospa, „mene strašno mori pomanjkanje časa. Da bi mogla v miru prebrati knjigo, ki me zanima, da bi vsaj včasih mogla iti na koncert ali si ogledati lep film, o tem ni govora. Ne pomnim že, kdaj sva bila z možem zadnjč v kinu!“

„Meni se pa zdi zamalo, ker nam vsega tega nihče ne prizna. Če kdaj zvečer možu potožim, koliko dela sem imela čez dan in kako sem trudna, mi hitro podrobi, da si še predstavljati ne morem, kako je bilo v tovarni, in da če bi bila na njegovem mestu, bi šele lahko tožila itd., itd... Nič pa ne pomisli, da on odbrenka svojih osem ur, potem je pa prost. Kakšen bi bil dom, če bi me svoj delovni dan omejile na osem ur. Na to nihče ne pomisli!“

Zdaj je nekaj časa vse tiho. Zdi se, kot bi se utrudile po tem prvem naliivu ogorčenja in pritožb.

Pa se čisto počasi oglasi gospa, ki je doslej nismo opazile:

„Vse, kar ste povedale, je res. Napaka je le v našem gledanju na vse to. Tudi meni se je isto dogajalo. Ko se mi je rodil peti otrok, sem bila tako ubita

in potrta, da je bila moja edina želja pustiti vse skupaj in zbežati kamor koli, kjer ne bo otroškega kričanja ne umazanih plenic in nepomiten krožnikov. Ko sem prišla pa tako daleč, sem se nenadoma streznila: „Punca, tako ne bo šlo! Beg ni rešitev. To, kar vidiš okrog sebe, je tvoje življenje, tvoja stvarnost. Od tebe je odvisno, da se ji prilagodiš. Le v tem je rešitev.“ Prišla sem do zaključka, da je prvi pogoj za to, da si izbrišemo iz glave besedo žrtev. Nismo žrtev naših družin. Fantek je napisal v šoli spis o mamici: „Naša mama je kraljica naše hiše. Ona kuha, pospravlja in pomiva.“ Za naše družine smo kraljice: kljub žuljavim rokam ali pa prav zaradi njih.“

Kar se pa tiče časa: počitek in razvedrilo sta ženi tako potrebna, da je treba storiti prav vse, da se jima zadosti. Se ti prileže urica branja? Nič ne de, če en dan sobe niso bile pometene, privošči si tisto urico! Bi šla rada z možem v kino, na koncert? Prav gotovo je kje v soseščini dekle, ki bo za malenkostno odškodnino rade volje popazila na otroke, medtem ko sta z možem zdoma.

Če gledamo na naše delo in obveznosti iz čim bolj enostavne perspektive in jih postavimo na nepremakljivo bazo ljubezni, potem nam na misel ne bo prišlo, da bi tekmovali z možem, kdo bo bolj tožil in godrnjal. Res je, da so vedno dnevi, ko gre človeku vse narobe in komaj čaka na primerno žrtev, nad katero bi se „izkašljal“. Za ta primer mi je dala starejša gospa sijajen nasvet: Ko pride možiček iz službe, mu že kar pri vratih povej, da si slabe volje in da je danes na tebi vrsta, da malo pogodrnjaš. Prosi ga obenem, naj on s svojimi težavami počaka do drugega dne. Osebnost sem nasvet že preizkusila in vam lahko rečem, da je uspešen.“

Zdaj pa gospa nenadoma utihne. Zdi se, kot da ji je nerodno. Hoče se opravičevati. Ni imela namena delati pridige, prišlo ji je iz srca. Smilijo se ji žene, ki se smatrajo žrtve svojih družin... Nismo ji pustile dokončati. Navdušeno ploskanje je prekinilo njene besede.

M. R-ova

Zgodba duhovnika Arthoferja

Kazniliški duhovnik Arthofer pripoveduje tole zgodbo: Imel sem med kaznjenci moža, ki je bil obsojen zaradi umora na deset let ječe. V mladosti je bil dober in pobožen fant. Zrastel je v dobri krščanski družini in je bil več let celogoreč ministrant. Toda, ko je zapustil šolo in se odtrgal od doma, je sčasoma zamenjal vsakdanjo molitev, ni več hodil redno k spovedi in obhajilu, zabredel je v družbo pokvarjenih tovarišev ter končno popolnoma propadel. Zločin ga je spravil v ječo, kjer so ga mučili hudi duševni baji. Dolgo časa je uporno vztrajal v zlobi in se ni hotel spovedati. Končno pa je le zmagała v njegovem srcu dobrota in milost božja. V iskreni dolgi spovedi je obračunal z grehom in se zopet dvignil k Bogu. Nekega dne sem ga dobil v celici, ko si je ravno zapisal tole pesmico v dnevnik:

in klečal pred oltarjem v zbranosti je sveti!
Vsa sreča in veselje, vse je pobegnilo,
ki roke sklepal je v molitvi vneti.
Ko mogel zopet bi otrok postati,
odkar sem podlo svojega Boga zapustil.
Oj, kje ste, radostni vi dnevi moj! zdaj
oj, kje si ti, mladosti moje zlati raj?

Zakon, družina in narodna skupnost

Nadaljevanje in konec

1. Čeprav je vloga zakona in družine za ohranitev narodnosti nenadomestljiva, vendar sama zase ni zadostna.

Mala družina naših časov je precej zgubila na vzgojni pomembnosti, istočasno pa so na veljavi pridobile izvendružinske, javne vzgojne ustanove, kot so šole, zavodi, organizacije in podobno. To dejstvo je v izseljenstvu še posebej važno, ker izvendružinski vzgojni vplivi niso slovenski. Zato družinske narodne vzgoje ne dopolnjujejo, temveč ji nasprotujejo ali jo morda celo povsem paralizirajo. In ker mora naša mladina nujno obiskovati te inštitucije, je učinkovitost naše narodne družinske vzgoje v veliki nevarnosti. Zato jo je nujno treba dopolniti s slovenskimi izvendružinskimi vzgojnimi ustanovami.

Poleg tega ne pozabimo, da se družinska narodna vzgoja vrši predvsem funkcionalno, kar je nemogoče, če ni celotno družinsko življenje prepojeno z narodnim značajem. Zato pa mora družina sama neprestano zajemati iz čistih vrelcev narodnih vrednot, ki jih nudi narodna skupnost. Družina je kot sadika, ki mora biti tesno vraščena na drevo narodne skupnosti in iz nje črpati življenjski sok, sicer bo narodnostno prej ali slej usahnila. Zato so družine v izseljenstvu vsaj v potomcih zapisane narodni smrti, če si nočejo ali ne morejo ustvariti izseljenske narodne skupnosti.

Tako vidimo, da je v narodnem interesu družine same, da ni zaprta sama vase, temveč da najde pot iz družinske skupnosti navzven v meddružinsko, narodno skupnost. Zato pa tudi narodna skupnost nikoli ne sme pozabiti, da je

njen glavni cilj podpora družine, s posredovanjem narodnih vrednot, z dopolnjevanjem in nadaljevanjem družinske vzgoje.

Če torej družina hoče sama sebi dobro, mora sodelovati pri ustvarjanju in ohranjanju narodne skupnosti. To pa ne le materialno, da se po njej več število članov narodne skupnosti, temveč tudi formalno, da se družina zavestno vključi v narodno skupnost, ohrani z njo stik, ji pomaga pri delu v njenih ustanovah, zlasti pri vzgojnih.

Pri tem delu v skupnosti kajpada mora v prvi vrsti sodelovati oče, ki je naravni most iz družine v svet. Prav zato pa je tudi on poklican, da svojim otrokom zagotovi in omogoči dohod do narodne skupnosti. On jih mora vanjo vključiti, da se v njej izpopolnijo za življenje v družini in za delo v javnosti. Pa tudi žena in mati ne sme biti izključena od dela v skupnosti, za kar se mora prej kot dekle primerno izobraziti in usposobiti. To ni le v interesu skupnosti, temveč tudi v njenem lastnem. Ker v današnji družini prevladuje tovarištvo kot odnosni stil med posameznimi člani, bi žena ogrožala svojo pozicijo v družini kot žena in kot mati, če bi se odpovedala vsaki udeležbi na družabnem življenju. Seveda mora mera izvendružinskega delovanja zlasti pri materi biti vedno v skladu z njenimi družinskimi nalogami, da njeno delo v javnosti ne bo v škodo družini. Naj bo sicer delo izven družine, pa zato nič manj delo za družino.

Pomoč skupnosti izseljencem

Pomoč pa, ki jo narodna skupnost nudi družinam izseljencev, bo toliko bolj učinkovita, kolikor več potrebnih ustanov bomo imeli, kolikor lažje bodo v posameznih krajih dostopne družinam in kolikor vestneje bodo vršile svoje poslanstvo.

Ker moramo v izseljenstvu narodnostno nekako vedno plavati proti toku, bo pri narodno kulturnem delu nujno treba doseči in vzdržati neko nadpovprečje. To bo možno le tedaj, če se bo vsaka posamezna ustanova zavedala svoje važnosti in izrabila vse možnosti, ki jih ima na razpolago. Zato bo tudi pomembnost kake ustanove toliko večja, kolikor močnejšo kulturno dejavnost bo razvijala in kolikor bolj bo zlasti mladino usposabljala za življenje v družini in za delo v skupnosti, ki brez javnih delavcev ne more obstajati. Nasprotno pa, čim se bodo naše ustanove bližale goli družabnosti, tem manj pomembne bodo. Čeprav je važno poslanstvo skupnosti v izseljenstvu tudi to, da daje mladini možnost medsebojnega spoznanja zaradi poroke, bi skupnost bila zapisana zgodnji narodni smrti, če bi samo na to omejevala svojo delavnost.

Skrb za nadpovprečje pa v nas ne sme ubiti smisla za realnost. Zato moramo brezpogojno priznati in sprejeti vso izseljensko stvarnost in zlasti upoštevati veliko razliko med izseljenci in njihovimi potomci.

Vzporedno z nadpovprečnostjo pri narodno kulturnem delu pa moramo vzdržati tudi nadpovprečje našega verskega in moralnega življenja. Že prej smo opozorili na tesno objektivno in subjektivno povezanost teh vrednot. Če se bomo glede vere in morale brezskrbno predali toku tujine, nam bodo njeni vrtinci toliko hitreje pogoltnili tudi našo narodnost.

Pri številnih ustanovah narodne skupnosti je za uspešno delo prav gotovo potrebna neka povezava, potrebno neko skupno središče, neko enotno vodstvo. Vendar narodne skupnosti spet ne smemo zamenjati z regimentom ali z modernim industrijskim obratom. Pa imamo menda kar vsi močno psihološko predispozicijo za takšno usodno zamenjavo zaradi dolgoletnega življenja v okolju, ki so mu politični totalitarizem, vojna, okupacija, revolucija in industrijska organizacija vtisnile svoj pečat. Zato moramo zavestno v sebi gojiti prepričanje, da je izseljenska narodna skupnost življenjska in kulturna skupnost in da mora tudi njena organizacija biti temu primerna.

2. Pri delu v skupnosti bi morali sodelovati tudi narodno mešani zakoni in družine. V prvi vrsti seveda tisti člani, ki so naše narodnosti. S tem svojim delom se lahko precej oddolže za narodni deficit, ki ga pomeni njihov zakon, čeprav morda povsem nezadolženo. In ker narodu redno ne bodo mogli množiti potomstva, pa naj vsaj večajo krog njegovih prijateljev s tem, da kako na svojo narodno skupnost navežejo zakonskega druga s sorodstvom, zlasti pa otroke, ki so vsaj v delnem sorodstvu z nami. Če pomislimo, kako se tudi največji narodi na svetu trudijo, da si pridobe čim več prijateljev med člani drugih narodnosti, bomo izseljenci to morebitno uslugo narodno mešanih zakonov vse prej kot podcenjevali.

Kulturno in versko nadpovprečje

Zato pa mora tudi narodna skupnost do takih zakonov zavzeti pravo stališče, kot smo ga zgoraj natančno opisali. Ne sme jih v napačni gorečnosti vse vprek zamenjavati z narodno neodgovornimi zakoni, ne se jih sramovati, ne jih podcenjevati. S tem prav gotovo ne bo za bodoče preprečila sklepanje takih zakonov, temveč bo že sklenjene od sebe odbijala in z njimi vred tudi njihove sorodnike, čeprav so naše narodnosti. Skupnost bi morala kako sodelovati tudi pri sklepanju takih zakonov, pomagati jim pri reševanju morebitnih težav zaradi mešane narodnosti, nikakor pa ne sme teh težav večati, sodelovati bi morala zlasti pri narodni vzgoji otrok, na široko odpreti vrata vsem, ki se ji kot iskreni prijatelji hočejo približati, čeprav so tuje narodnosti. Argentinski učbeniki slovenskega jezika in vsaj kaka letna prireditev, ki bi bila dostopna tudi neslovensko govorečim, bo vedno bolj potrebna ne le zaradi mešanih zakonov, temveč tudi zaradi potomcev narodno enotnih zakonov. Pomislimo le na otroke starih naseljencev.

3. Izseljenci smo kakor kos zemlje, ki se je ločil od narodne celine in plava v morju druge narodnosti. Zato moramo v skrbi za svojo narodnost najti pravičen odnos do narodne skupnosti v domovini kakor tudi do naroda, kjer smo se naselili. Potemtakem bi za zaključek logično morali obravnavati tudi te probleme. Ker pa je temu bil posvečen lanski socialni dan, naj podam samo nekaj pripomb v dopolnilo.

Na lanskem socialnem dnevu se je povedalo veliko lepega in koristnega, a se ni dovolj upoštevala bistvena razlika med izseljenci in njihovimi potomei in

se ni našlo še popolno ravnesje glede odnosov do slovenskega naroda in do naroda, med katerim živimo. Zato imam vtis, da resolucije lanskega socialnega dne že sedaj nimajo prave aktualnosti in jo bodo leto za letom imele toliko manj, kolikor bolj bodo v naši skupnosti stopali v ospredje potomci izseljencev.

Rastemo iz domovine

Položaj izseljencev in njihovih potomcev bi lahko primerjali otroku v družini, ki ni produkt le očeta ali samo matere, temveč obeh hkrati. Čeprav je razmerje med materjo in otrokom bolj neposredno in pristržno, razmerje med otrokom in očetom pa bolj duhovno, mora vendarle pristna otrokova ljubezen nujno objeti tako očeta kot mater. Če bi otrok zaradi matere hotel iz svoje ljubezni izključiti očeta, bi tudi njegova ljubezen do matere bila izpačena. Prav tako, če bi zaradi očeta hotel pozabiti na mater, bi trpela njegova ljubezen do očeta.

Izseljenci smo v prvi vrsti produkt slovenskega naroda in slovenske domovine, ki nam je kakor mati, na katero nas vežejo najtrdnjše in najprisrčnejše vezi. Zato bi bilo nesmiselno, če bi npr. v imenu dežele, v katero smo se naselili, kdo od nas zahteval, da pozabimo na domovino in zatajimo narodnost, ki jo v sebi nosimo. Hkrati bi to bilo silno škodljivo. Najprej za nas same, ker bi s tem samim sebi delali nasilje, sami sebe notranje razdvajali, kar bi po logični resonanci ogrožalo naš pravilen odnos do drugih dobrin, zlasti do vere in npravnosti. Škodljivo pa bi bilo tudi za deželo, ki nas je sprejela. Saj prav s tem, da gojimo svojo narodnost, da krepimo svojo slovensko kulturo, prispevamo svoj delež h kulturi človeštva in tako bogatimo tudi narod, med katerim živimo. Poleg tega, če bi zatajili svojo domovino in svojo narodnost, bi tudi novo deželo ljubili kot odpadniki, in to ne bi bila urejena ljubezen.

Hvaležnost do nove domovine

Prav tako pa bi bilo zgrešeno, če bi kdo od izseljencev zahteval, da jim mora njihova narodnost in njihova domovina biti edina ljubezen, ko pa smo v veliki meri tudi produkt dežele, v kateri smo se nastanili. Ne pozabimo, da v Argentino npr. nismo prišli kot turisti, s polnimi žepi denarja, tudi ne kot diplomatski zastopniki svoje domovine, ki bi nas kot take vzdrževala in v katero bi se lahko vsak čas vrnili. Prišli smo kot politični begunci s trebuhom za kruhom in konec nas bi bilo, če bi nas nobena od dežel, ki niso naša domovina, ne hotela sprejeti. Ker pa nam je Argentina odprla svoja vrata, smo se rešili ne le kot poedinci, temveč tudi kot skupnost. Veliko tega, kar bi nam v rednih razmerah dajala domovina, nam že skoro 20 let dejansko daje Argentina. Zato za nas ni več tujina, temveč jo po vsej pravici lahko imenujemo drugo domovino ali adoptivno ali kratko ameriško domovino. Svoje razmerje do nje bi lahko primerjali razmerju otroka do očeta, ki ni tako neposredno in pristržno kot pri materi, temveč bolj posredno in duhovno, pa vendar iskreno in pristno. Če bi tega ne

hoteli priznati, bi grešili vsaj proti hvaleznosti, kar bi brez dvoma bilo slabo priporočilo tudi za naš odnos do rojstne domovine in do slovenskega naroda.

Razlika med izseljenci in potomci

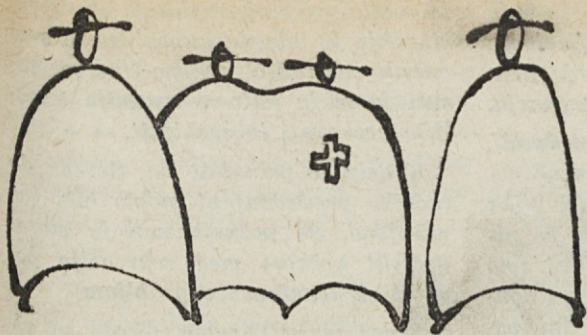
Če pa gre za potomce izseljencev, ki so jim bili rojeni in vzgojeni v novi deželi, je zadeva drugačna. Njihova osebna domovina je npr. Argentina: v njej so rojeni, v njej rastejo, v njej bodo živeli in umrli; z njo so v neprestanem direktnem stiku, na njo jih vežejo vedno pristržnejši odnosi; skratka, njim je Argentina vedno bolj to, kar je otroku mati. S Slovenijo pa so ti potomci samo indirektno povezani, preko staršev. Zanje je Slovenija le domovina njihove narodnosti, vsaj po biološki strani. Brez dvoma so tudi z njo zaradi tega v nekem posebnem odnosu, ki bi ga lažje primerjali odnosu do očeta. Vendar bi bilo nesmiselno, če bi jim skušali dopovedati, da je bolj važna zemlja, ki je nikoli niso videli in je v večini primerov tudi nikoli ne bodo, kot pa zemlja, v kateri so rojeni in bodo v njej do smrti živeli. Nekateri tako ravnanje priporočajo z namenom, da bi otroke obvarovali ne vem kakšne duševne škode in motenj. Saj bi jim ravno to povzročilo največ škode in motenj, če bi jih prepričali, da so dejansko brezdomovinci, kot smo mi sami. Ne pozabimo, da je pri potomcih izseljencev narava sama poskrbela za vraščanje v njihovo okolje z narodnostnega in domovinskega stališča. Zato nanje ne smemo prelagati težav, ki jih osebno mi sami kot izseljenci nujno okušamo. Ena osnovnih vzgojnih napak je, da vzgojitelj istoveti gojenca s samim seboj, namesto da bi se vanj vživel, upošteval njegovo individualno osebnost in ga njej primerno izpopolnjeval. Tudi pri narodnostni in domovinski vzgoji se moramo zavedati, da potomci izseljencev niso na istem položaju kot njihovi starši izseljenci.

Zaključujem s prošnjo k božji Previdnosti, ki vodi usodo poedincev in narodov, da še naprej žuje tudi nad našim narodom, tako na njegovi lastni zemlji kot v izseljenstvu po vsem širnem svetu.

Dr. Mirko Gogala

K znanemu pisatelju, duhovniku Albanu Stolzu, je prišla nekoč gospa, ki mu je potožila, da bi rada šla večkrat k svetemu obhajilu in k sveti maši tudi v delavnik, pa se boji, kaj bodo potem ljudje rekli. Modri duhovnik jo kratkomalo zavrne z vprašanjem: „Kaj bodo pa ljudje rekli, če pridete v pekel?“

Ta nepričakovani odgovor ji ni šel iz glave. Od takrat se ni več bala ljudi in njih jezikov.

LEMENATARJI

Julij 1945

Naše bogoslovje se počasi organizira. Že smo delali kolokvije iz prava, začela so se predavanja iz moralke, iz Rima je prišel gospod spiritual in trije bogoslovci lazaristi.

Najlepšo novico je prinesel iz Rima dr. Prešeren: dekret sv. stolice o našem semenišču in fakulteti. Ljubljanska teološka fakulteta je prenešena sem v Praglio. Dekan fakultete in vodja semenišča je g. prelat. On lahko izbira profesorje in sprejema bogoslovce. Dobili smo blago za talarje in obljublja nam tudi denarno pomoč.

G. prelat je odšel v Rim, da uredi še vse potrebno.

V vročini je študij dvakrat naporen. V kripti pod cerkvijo smo dobili hladno sobico, kjer je kar prijetno študirati.

Benediktinski prior je v pridigi prosil vernike, naj nam pomagajo z živili. In res smo dobili že prve darove:

100 kg pšenice, 300 lir in 5 jajc. Potem pa še.

Za delo smo se razdelili na notranje in zunanje področje: prvi morajo delati v stavbi, drugi na vrtu. Za kuhinjo je bilo treba nasekati drv: a to niso naša bukova drva, ampak tri centimetre debele palice. Na vrtu že poganja fižol. Dobili smo sadike solate, zelja in petrišilja. Vsak dan zalivamo zjutraj in zvečer. Ponoči prihaja konj na vrt, podnevi pa purani.

Kronist Janez Ogrin je opisal naš vrt:

Naš vrt ima to hvaležno nalogo, da nas zalaga z delom — poleg solate.

Vrtnariti smo začeli kmalu po prihodu v Praglio. Prekopali smo majhno zaplato zapuščene zemlje za starim samostanskim obzidjem ob robu velikega dvorišča, kjer igramo odbojko.

Prvo naše obdelovanje ni rodilo uspeha: bilo je le nekaj žizolovih sadik, ki jih je pozobala kurja družina vrlega samostanskega zvonarja.

Meseca septembra smo počivali. Ali ne do konca. Imamo namreč neumornega vrtnarja, tretjeletnika Pavleta, ki ni odnehal, dokler se nismo spet spravili na delo. Zdaj smo zastavili lopate čisto na drugem koncu. Kopali in lopatili smo tni dni, potem posejali pripravljene grede in rito kodiN mesec dni zalivat. To pot je delo rodilo uspeh — vrt solate za tri tedne, kar je za tolikšno družino, kakor je naša, že precej. Tako je minila druga doba.

Skrbni vrtnar je šel še dalje. Začel je trditi, da bomo prihodnje leto vso zelenjavo pridelovali doma. In res je naredil načrt za nov vrt, ki bi segal od našega prvega do drugega vrta — 600 m². Mi smo bili pripravljeni vso zelenjavo potem pojesti, dalje gorečnost ni segala. Pomagal je gospod vodja, ki je določil, da je treba delati po pet ur dnevno, dokler ne bo vse končano. To je bilo med počitnicami, konec oktobra.

Vrtnar je bil silno vesel, mi pa nič kaj preveč.

In smo vsak dan hodili dol na vrt obloženi z najrazličnejšim orodjem: z lopatami, grabljami, krampi, kopačami. Nekateri so šli prazni, drugi so spet nosili velike pletene koše, v katere smo potem metali kamenje.

Truda smo imeli nemalo, kajti prostor je do takrat služil za smetišče. Prave skale so ležale tam, grmovje

je rastlo, črepinj, razbitih šip, opek, kamenja je bilo na kupe. Vse to smo morali odstraniti, zravnati teren, zasuati jame in nato vso zemljo temeljito prekopati in zrahljati.

K delu so prihajali vsi. Seveda do začetka predavanj ni moglo biti vse narejeno. Še pozneje nas je moral prefekt večkrat med rekreacijo povabiti k lopatam in grabljam.

Sedaj je vrt urejen. Grede so vi-seče, obrnjene proti soncu in čakajo pomladne setve. Benediktinski patri so prišli gledat: vsi navdušeni so nam brž dali dovoljenje, da smemo vse dvorišče preorati. Vrtnar je odprl usta, pa smo ga prehiteli: „Mille grazie!“, da rajši ne, boglonaj za „uslugo“.

Še nekaj je manjkalo našemu vrtu: ograja.

Če ograje ne bo, bo spet zvonarjeva stara majka hodila k našemu vrtu sedet in v našo solato svoje purice past.

Puj, puj, puj... ne, ne!

S svojega vrta bomo sadove — če Bog da — jedli mi, ne pa zvonarjeve pure.

Obiskov je mnogo.

V nedeljo smo šli po litanijah in večerji na grič pod oljke. Posedli smo po travi. Zapeli nekaj pesmi in mislili na dom.

Avgust 1945

G. prelat se je vrnil iz Rima v angleški srajci in močno utrujen. Zvedeli

smo da je dobro opravil. Bil je pri sv. očetu in dobil pri njem za našo ustanovo 5.000 dolarjev (ki so mu jih pa pri vatikanski blagajni slabo zamenjali, tako da smo izgubili nad eno tretjino denarja). Obiskal je tudi kardinala Pizzarda, ki mu je zagotovil obstoj fakultete pa obljubil pomoč v obleki in čevljih.

Pri nas se je naselil prelat dr. Slavčič: predaval bo staro zavezo.

Zaradi minimalne postrežbe in minimalne služinčadi je v našem semeniškem življenju nastal bistveni preokret; vodstvo je določilo in razdelilo med bogoslovce funkcije, ki so: prefekt, hišni oskrbnik, šolski oskrbnik, kronist, obredničar, zakristan, trgovca, električar, pekovodja, organist, frizer, bolničar, pomočnik v pisarni in pa oskrbniki za igre in izlete, razvedrilo, čiščenje prostorov, vrt, perilo, popravilo čevljev in obleke, vodo, pošto in novice, lepo vedenje.

Vsi imenovani so službo nastopili takoj.

Opravili smo izpite iz pastoralke in začeli počitnice. Nekateri so jo mahnili za nekaj tednov na Tirolsko. Nekaj bogoslovcev je šlo na izlet na goro s samostanom Monte Rua, dve uri od tod. Patri kamaldolenci so jih prijazno sprejeli. Udeležili so se konventualne maše, potem si pa ogledali vinograd. Med nevihto so jih patri povabili na kosilo. Prijazni p. prior je izrazil željo, naj bi kdo ostal pri njih, češ da imajo dobro hrano, dvakrat na teden celo paštašuto...

Začel je izhajati listič „Delo in

vzgoja“. Zvedeli smo, da so komunisti v Tolminu obesili bogoslovca Dušana Leskovica, ki je bil pri propagandi.

September 1945

4. septembra smo pričeli pouk. Iz Rima sta prišla najprej dr. Ahčin in dr. Vodopivec, potem pa kanonik dr. Kraljič. Vsi trije bodo predavali na naši fakulteti. Tudi je prispel g. Svete, ki bo pomagal pri ekonomiji.

Prihajajo novi bogoslovci.

Med obiski je omeniti škofa iz Padove, ki nam je obljubil 50 postelj, in pa dr. Kreka, ki nam je jedrnato opisal položaj Slovenije v mednarodnem svetu.

God benediktinskega opata smo počastili s posebno prireditvijo. Naš prefekt se mu je v tekoči italijanščini zahvalil za njegovo dobroto, pevski zbor mu je pa zapel:

Iz stolpa sem mi zvon doni,
ko vlega mrak se po vasi.
Le doni zvon iz temnih lin,
le vzbujaj mi na dom spomin.

Opat je večkrat polglasno vzkliknil: „Grazioso, grazioso!“

Potem je spregovoril on. Želel nam je skorajšnjo vrnitev v deželo, na katero nas spominja pesem praljskih zvonov, in nam zagotovil, da smo mu ne le „fratelli miei“, ampak tudi „figliuoli“.

Ob četrtkih prirejamo triurne sprehode po okolici. Jesen nas spominja na dom. Od šumečih platan odpadajo rumeni listi. Na treh njivah smo ličkali koruzo benediktincem. Njihov nadzor-

nik je pripomnil, da smo jim v „molto aiuto“. Potem smo pomagali trgati grozdje, lepo rumeno in sladko grozdje. To je prijetnejše kot delo s koruzo. Ali vsaj nasitnejše. Znosili smo krompir v shrambo, zalivamo vrt in skladamo drva.

Dobili smo spet krompir: pet ton. Benediktinci so nam dali storže za kurivo v vrednosti 3000 lir, domačini pa 2 toni drv. Naša nova tehnična pridobitev je tricikelj.

Zabavna prireditev: Sestanek treh. Truman je žlobudral v pristni angleščini, Stalin v slovenski ruščini, Attlee pa v diplomatski francoščini. Menda so vsi udeleženci, profesorji in bogoslovci, „odnesli najlepši vtis“.

Vsako sredo in petek zvečer nam godba Democrazia Christiana pod vodstvom benediktinskega patra igra podoknice, ker se vadi za nastope.

Tudi to življenje navdihuje verze:

Njen mali Carlo nima več nogé,
odkar je padla bomba kraj vodé
pri cerkvi Sant' Agnese.

Čez dan sedi na kamnih tih in bleđ.
Golobe včasih spravi s ploskom v let
z vrhov razdrtilih templjev.

Pred njim otroci včasih se smeje,
o vseh mogočih igrah govore,
a zanj nihče ne vpraša.

Le kadar mamica mu na večer
prinese iz prodajalne kruh in sir,
je mali Carlo srečen.

Oktober 1945

V obednici beremo pastirsko pismo jugoslovanskih škofov, v katerem razkrivajo nelojalnost elementov proti Cer-

kvi, praznost državnih obljub in nevarnosti za duše. Kmalu za tem je prišel Kidričev odgovor na pastirsko pismo. Med drugim očita lemenatarjem strahotna grozodejstva. Ta gospod je pa res resnicoljuben. Kako zanimivo bi bilo poiskati dokaze za ta očitjanja.

Dr. Farkaš je odšel v Rim. Kmalu se bo vrnil, potem pa odšel od tu za vedno. Zapeli smo mu v zahvalo nekaj pesmi: čudovito nesebično je gradil naš dom v Praglji. Njegovo mesto je prevzel g. Svete.

Sem in tja pride kako pismo iz Jugoslavije.

Že je objavljen seznam predavanj: socialna filozofija (osnove krščanskega družabnega reda), sholastična filozofija (logika, kriteriologija), pedagogika, stara zaveza (uvod, eksegeza, biblična arheologija, hebrejščina), cerkveno pravo, Cerkev, kerigmatična teologija, moralno bogoslovje, osnovno bogoslovje, soteriologija, ascetika in mistika. Profesorji: gg. dr. Ahčin, Kraljič, Slavič, Odar, Lenček, Vodopivec, Truhlar.

Odšli so od nas novomašniki Guštin, Končan, Erman in Kvas. Dobili so službene namestitve v Gorici, Solkanu in Bovcu. Tudi so se poslovili bogoslovci — lazaristi, pet po številu: na zahtevo svojih predstojnikov so morali v redovno hišo v Rim. Pa še dva člana križarskega reda sta nas zapustila in odšla v Meran.

Trije naši tovariši so rezali špeh za kuhinjo. Potrebe rode mojstre...

Branko Rozman

SVETOVNE NOVICE

„Bela knjiga“ o Vatikanu. — Vatikan bo izdal „Belo knjigo“ o svojih odnosih do Hitlerjeve Nemčije. Iz važnih razlogov bodo prekršili predpis, da listin iz papeškega arhiva ne smejo objaviti pred pretekom 100 let. V najkrajšem času bo namreč Vatikan izdal „Belo knjigo“, pri kateri sodelujejo učenjaki različnih narodnosti.

Ta zbirka dokumentov bo obsegala razdobje od meseca julija 1933, ko je bil podpisan sporazum med Vatikanom in Tretjim rajhom. Objavljeni bodo tudi dokumenti, ki se nanašajo na razdobje od pričetka vojne 1. septembra 1939 do razpada Hitlerjeve Nemčije. Ti dokumenti bodo zlasti osvetlili stališče papeža Pija XII. do Hitlerja.

Večina snovi, ki bo objavljena, so izvirniki, katerih kopije so shranjene v nemških arhivih.

● Vatikanska kronika

22. september. Sv. oče je sprejel v posebni avdijenci R. Sena, vrhovnega direktorja organizacije za borbo proti lakoti (FAO)

26. september. To nedeljo popoldne je papež maševal sredi mednarodnega ciganskega taborjenja, jim med mašo govoril in se iskreno zadržal med njimi. Po maši so ciganski godci in pevci priredili papežu na čast ganljivo slovesnost.

28. september. Kardinal Beran (Čeh) je na praznik sv. Venceslava daroval skupno koncilsko mašo.

9. oktober. Nad pet tisoč udeležencev italijanskega narodnega kongresa katoliških zadrug je bilo ta dan sprejetih pri Pavlu VI.

17. oktober. Sv. oče je slovesno razglasil za blaženega p. Jakoba Berthieuja, jezuita, ki je bil po rodu Francoz, deloval je na Madagaskarju in je prvi mučenec tega otoka.

28. oktober. Slovesno somaševanje. Sv. oče je razglasil pet koncilskih dokumentov: odlok o škofih, o redovnikih in o vzgoji bogoslovcev, ter dve izjavi: in o krščanski vzgoji in o odnosu Cerkve do nekristjanov.

14. november. Na praznik sv. Stanislava je Pavel VI. sprejel v posebni avdijenci kard. Višinskega in druge poljske škofove, ki so se mogli udeležiti koncila.

14. november. Proslave v spomin 700-letnice Dantejevega rojstva so dosegle višek v Firencah 13. in 14. novembra. Slovesnosti se je udeležilo nad 500 koncilskih očetov. Papež je ob tej priložnosti pisal lastnoročno pismo državnemu tajniku kard. Cicognaniju.

23. november. Papež zelo obširno govoril južnoameriškim škofom ob 10-

letnici južnoameriških škofovskih konferenc (CELAM).

[8. december. Zaključek 2. vaticanskega vesoljnega cerkvenega zbora. Pavel VI. je daroval sredi zaključnih slovesnosti zahvalno sv. mašo in po evangeliju povzel vse delo v pomembnem in navdušenem govoru.

● Izobrazba v industrijski družbi

Važnost izobrazbe in vzgoje v sodobni industrijski družbi je bila tema 12. socialnega tedna, ki je bil konec novembra 1. 1. na Dunaju. Številni strokovnjaki iz vseh delov sveta so prikazali to temo s posebnim ozirom na krščanske rešitve sodobnih problemov. Teden je organiziral Zavod za politiko in socialno reformo.

● Jezuitski predstojnik v Afriki

Vrhovni predstojnik Družbe Jezusove p. Arrupe je konec decembra obiskal misijonske postojanke svojega reda na Daljnem Vzhodu in v Afriki. Na Daljnem Vzhodu deluje zdaj okoli 200 misijonarjev, v Afriki 800 in 370 na Madagaskarju.

● Kardinal Beran v Švici

Na povabilo švicarske zveze je po končanem koncilu praški nadškof kard. Beran obiskal Ženevo in druga mesta ter znamenito romarsko svetišče Einsiedeln.

● Rim brez cerkva

20. novembra 1965 je bila ustanovljena v Rimu 228. rimska župnija, ki ima 15.000 duš. Zaradi pomanjkanja primerne prostora za zgraditev nove župnijske cerkve so spremenili v cer-

kev pritličje in prvo nadstropje tamkajšnjega nebotičnika. Nova župnija je ustanovljena zaradi razbremenitve starih treh župnij, saj ima vsaka še po 50.000 vernikov.

● Versko bratstvo v Franciji

V Chambery pri Grenoble (Francija) bodo zgradili katoličani in protestanti stavbo, v kateri bo novo ekumensko versko središče. V stavbi bosta dve ločeni kapeli in različne dvorane, ki bodo na razpolago pripadnikom obeh ver brez razlike.

● Redovnice predlagajo posvet

Predstojnice katoliških redovnic v ZDA — vseh redovnic je zdaj do 180.000 — so poslale vsem škofom ZDA, rimski kongregaciji za redovnike in tudi 2. vaticanskemu koncilu resolucijo, v kateri prosijo, da bi bile predstojnice katoliških redovnic vprašane v vseh zadevah, ki zadevajo življenje in delovanje katoliških redovnic.

● Kard. Cushing in univerza v Boliviji

Letos meseca februarja bodo odprli v Boliviji novo katoliško vseučilišče. To katoliško univerzo so zgradili s pomočjo velike podpore bostonskega (ZDA) nadškofa kard. Riharda Cushinga.

● Upor je dokaz za preganjanje

Škof iz Montecarla (Monaco) msgr. Rupp je pred meseci obiskal sovjetsko Armenijo. Bil je tudi na obisku pri poglavarju armenske Cerkve katolikosu Vaskenu, o katerem je izjavil, da je ugleden človek triinpetdesetih let, ki brani pravice Armencev in dela v prid edinosti vseh kristjanov. Mudil se je

tudi v krajih Sovjetske zveze, kjer živi večje število katoličanov. O teh je povedal, da so tesno povezani s svojimi duhovniki in se uspešno upirajo zapiranjju svojih cerkva.

● Prijateljstvo med Carigradom in Dunajem

Ekumenski pravoslavni patriarh Atenagora je odlikoval dunajskega kardinala Koeniga s spominskim križem 1000-letnice samostana na gori Atos. Carigrajski ekumenski patriarh je hotel z odlikovanjem izraziti priznanje kard. Koenigu za njegovo delo in priznanje za zблиžanje med vzhodno in zahodno Cerkvijo.

● Muslimani in kard. Duval

Alžirski nadškof kard. Duval je po alžirski radioteleviziji izjavil, da so v Alžiriji resnično prijateljske vezi med katoličani in muslimani, ki so se izoblikovale v skupnem trpljenju. O koncilski izjavi o odnosu Cerkve do nekristjanov je dejal, da zelo jasno govori o muslimanski veri in da so jo pohvalili mnogi ugledni muslimanski strokovnjaki.

● Ponovna izvolitev za predstojnico

Generalni kapitelj reda „angleških gospodičen“ v Rimu je ponovno izvolil za vrhovno predstojnico mater Edelburgo Solzbacher. Redovno družbo „angleških gospodičen“ je leta 1609 ustanovila v Belgiji Angležinja Marija Ward.

● Film o kongresu

V Indiji so izdelali film v jeziku malalalan o zadnjem mednarodnem evharističnem kongresu, ki je bil v decembru 1964 v Bombayu.

● Priznanje nemških Judov

Osrednji svet Judov v Nemčiji je v posebni poslanici priznal, da je vatičanski koncil odpravil versko protijudovsko rasno gonjo. Pripomogli so k temu tudi nemški kardinali, za kar jim daje posebno priznanje. Koncilska „Izjava o Judih“ je za vse judovske občine velikega pomena.

105 let — osem papežev

Duhovnik msgr. Pavel Chelini iz Lucce v Italiji je izpolnil 105 let. V svojem dolgem življenju je dočakal osem papežev: Pija IX., Leona XIII., Pija X., Benedikta XV., Pija XI., Pija XII., Janeza XXIII. in Pavla VI. Še vsak dan opravi brevir. Bere brez očal.

Sv. Jakob v Composteli

Več kot dva milijona romarjev je lani obiskalo grob sv. apostola Jakoba v Santiago de Compostela (Španija).

V nekaj letih 1000 duhovnikov

Španska Cerkve, ki je do sedaj poslala v Južno Ameriko že 1050 duhovnikov, je z Vatikanom „sklenila pogodbo“, da bo v naslednjih letih poslala tja še 1000 duhovnikov.

Slava japonski univerzi

Na Japonskem slovi katoliško vseučilišče v Tokiu, ki nosi ime „Sofia“ (modrost). Za šolsko leto 1965/66 je ravnateljstvo objavilo, da ima 1500 razpoložljivih mest za vpis študentov prvega letnika. Pa se je prijavilo 11.000 študentov. To je najboljša propaganda za katoliško šolstvo.

NOVICE iz SLOVENIJE

LETOŠNJI BOŽIČ V LJUBLJANI MARIBORU IN KOPRU

Uredništvo „Družine“, edinega slovenskega verskega lista v domovini, je za božične praznike imelo s slovenskimi stolnimi župniki (Ljubljana — prof. France Glinšek, Maribor — dr. Vinko Frangeš, Koper — prošt Leopold Jurca) kratek razgovor. Ker je zanimiv in nam veliko novega pove, ga tudi našim bralcem objavljamo. Glasi se:

1. vprašanje: Kako se v vašem mestu pripravljate na božične praznike?

V ožji Ljubljani je 15 župnij. Če bi hotel o vsaki nekaj povedati, bi nastala cela razprava. — Priprava gre v dveh smereh. Kristjani se zavedamo, da je treba za praznike urediti ne samo stanovanje, temveč tudi svoj notranji svet. Zato so vrste pred spovednicami bolj goste. — Po vseh župnijah pa tudi pripravljajo jaslice.

Jaslice so seveda paša za oči, toda postati morajo tudi pobuda za globlje doživljanje božičnih skrivnosti.

Pri verouku bo povsod nekaj božičnice. Če kje povabijo starše k božični uri, naj se radi odzovejo.

V Ljubljani ne smemo pozabiti tudi treh velikih devetdnevnic. Začne se pri frančiškanih, nadaljuje pri Sv. Jakobu, konča pa v stolnici na sveti večer.

V Mariboru bo potekla priprava na božič v družinah, v veroučnih učilnicah

in v cerkvah. Družine bodo posvetile vso skrb predvsem jaslicam. Naj bi ne bilo letos krščanske družine brez vsaj skromnih jaslic. Te si lahko vsaka družina brez večjih težav oskrbi. Tudi otroke bomo navajali, da bodo delali jaslice, da bodo sami napravljali figure za jaslice iz ilovice, izrezovali papirnate jaslice, zbirali žrtvice, ki jih bodo predstavljale slamice, s katerimi bomo postlali božjemu Detetu jaslice na sveti večer.

V cerkvah poslušamo med mašo kratke adventne misli. Želimo, da bi bile zornice, naj bodo zjutraj ali zvečer, bolj obiskane. Adventni venec pa v vseh cerkvah budi adventno misel in z gorečimi svečami vedno bolj stopnjuje hrepenenje po Odrešeniku.

V Kopru imamo ves advent zornice, ki bi jim bolj pravilno rekli večernice, ker se vrše vedno zvečer. Otroci se jih pridno udeležujejo in tekmujejo, kdo bo bolj zvesto hodil. Da to lažje ugotovimo, dobe vsak večer kontrolni kartonček. Najbolj pridni bodo nagrajeni s pastirčki in ovčkami za jaslice doma.

2. vprašanje: Kako boste praznovali božične praznike?

Višek praznovanja so polnočnice. V Ljubljani bo najbolj slovesna pač v stolnici, ker jo opravi sam nadškof, ki med mašo zbranim tudi vošči praznike in pove še nekaj drugih toplih besed. Po vseh cerkvah opazimo mnogo obra-

zov, ki jih drugače ne vidimo. Njim povem, da so nam zelo dobrodošli, vendar naj takoj dostavim, da bi jih ljubljanski dušni pastirji radi videli v cerkvi tudi na navadne nedelje.

Vsem vernim Ljubljancem močno priporočamo, da sveti večer obhajajo v krogu svoje družine, da pokrope in pokade svoja stanovanja in pri tem kaj molijo. Seveda si morajo kadilo pravčasno oskrbeti, da ne bodo ostali na sveti večer praznih rok. Plošče z božičnimi pesmimi bodo ta večer zelo pripomogle k ustvarjanju božičnega razpoloženja. — Tudi na jaslce doma naj ne pozabijo.

V Mariboru bodo pred polnočnico otroške proslave, prepevali bomo božične pesmi, potem pa bodo letos prvič za božič v slovenskem jeziku zapeli angelski spev: Slava Bogu na višavah...

V Kopru bomo v stolnici skupaj s svojim škofom obhajali božič kar moč slovesno. Jaslice bomo pa postavili tudi v cerkvi sv. Miklavža, ki stoji ob najbolj prometni ulici mesta. Za jaslami bomo postavili magnetofon, ki bo ves dan oddajal božične pesmi.

3. vprašanje: Kaj bi želeli vernikom svojega mesta posebej položiti na srce?

Najprej, da bi se Ljubljanci kaj pridali odločili za božično spoved in obhajilo. Najlepše jaslce malo pomenijo, če ni srce jaslicam vsaj malo podobno. Druga želja se tiče naših bolnikov. Ti so božiča najbolj potrebni. Kakšnega? Z jaslami in drevescem, kadilom in kolačem? Lahko. Zelo prav. Toda da morda niso bili že ne vem kako dolgo pri zakramentih, to je velika bridkost.

Svojci se oglasite pri duhovnikih, da se dogovorite glede božičnega obhajila.

Mariborčanom želim, da bi letošnje božične praznike obhajali v notranjem miru. Nič ne koristijo prazniki miru in ljubezni, če tega ni v človeških srcih in v družinah. Zato obnovimo lepe krščanske navade v družinah. Po navodilih 2. vat. cerkvenega zbora naj bi naše družine v letošnjih božičnih praznikih po božje zadihale; to bodo pa le, če bo Bog znova rojen v srcih vseh, starih in mladih. Zato pa odstranimo vse, kar je krivo in hrapavo, da bo Bog našel gladko pot in bodo vse naše družine videle in doživele zveličanje božje.

Koprčani ne smemo pozabiti, da obhajamo prvič božič po sklepu 2. vaticanskega koncila. Zato se nam letos s Kristusovim rojstvom na poseben način razodeva milost našega odrešenika.

Kristus prihaja k nam z bogatimi darovi. Odprite vrata svojih src in svojih družin. Po dobri spovedi sprejmite Odrešenika v sv. obhajilu z radostjo betlehemskih pastirjev. Okusili boste, kako sladek je Gospod tistim, ki ga ljubijo.

Naša župnija je mesto na gori, čeprav leži ob morju, ker je prva matična župnija naše apostolske administracije za vse Slov. Primorje, ki se pod vztrajnim in modrim vodstvom svojega nadpastirja pripravlja, da postane tretja škofija v Sloveniji.

Mesto na gori se ne more skriti. Oči vseh v škofiji so uprte vanj. Tega se morate dragi Koprčani, globoko zavediti. Trudite se, da bo luč vašega krščanskega in farnega življenja svetila po vsej Primorski.

SLOVENC V SVETU

● Na obletnico smrti škofa dr. Gregorija Rožmana je bila dne 16. novembra lanskega leta sv. maša za pokoj njegove duše v župni cerkvi sv. Vida v Clevelandu. Za rajnega škofa Rožmana so bile maše tudi po drugih slovenskih cerkvah, zlasti v Lemontu, kjer je na frančiškanskem pokopališču njegov grob.

● 15 let med begunci. V taborišču Spittal ob Dravi, kjer je bilo v prvih begunskih letih veliko Slovencev, živi sedaj še vedno okoli 300 rojakov. Med temi Slovenci je ostal tudi slovenski duhovnik g. Anton Mihelčič. V špitalskem taborišču je decembra lanskega leta slavil svoj dušnopastirski jubilej, 15 let, odkar je župnik slovenske župnije v taborišču. G. župniku čestitamo in mu želimo uspehov v slovenskem dušnem pastirstvu!

● P. Odilo Hajšek OFM, ki je več let deloval v dušnem pastirstvu med Slovenci v Avstraliji, se je zaradi boleznih v zadnjih mesecih vrnil „domov“,

v Lemont. Med vožnjo po morju je obhajal tudi svojo 70-letnico, h kateri mu iskreno čestitamo. V lemontskem domu mu želimo okrepčanje zdravja in duhovniških uspehov.

● Venezuela. Na emigrantsko nedeljo je skupina slovenskih narodnih noš zastopala slovenske emigrante pri maši in pri polaganju venca pred spomenikom Osvoboditelja Venezuele na Bolivarjevem trgu pred stolnico.

● Železna maša — Rev. J. Trunk (USA) 25. julija lanskega leta je starosta slovenskih duhovnikov v ZDA, župnik Jurij Trunk, obhajal 70-letnico svojega mašniškega posvečenja. Č. g. Trunk je bil rojen na Koroškem, 1. septembra 1870. V duhovnika je bil posvečen v Celovcu, 20. Julija 1895. Leta 1904 je postal župnik sv. Križa v Beljaku. Po prvi svetovni vojni je prisostvoval mirovni konferenci v Parizu in bil zelo delaven pred plebiscitom na Koroškem. V Ameriko je prišel l. 1921. Po treh letih župnikovanja v Bervich, North Dakota, je postal župnik največje slovenske fare v Leadville, Colorado. Tu je ostal do 1946, ko je odšel na vabilo rev. Voduška v San Francisco, Kalifornija. G. župniku Trunku ob njegovi železni maši iskreno čestitamo!

● Kardinal Beran v Trstu. 19. decembra lanskega leta je prišel v Trst češki kardinal Beran. Zjutraj je imel pontifikalno sv. mašo v cerkvi Novega sv. Antona, popoldne pa je blagoslovil zvonove za novo Marijino svetišče na Vejni.

med nami v Argentini

● **Prvo sveto obhajilo.** Osmega decembra, na praznik Brezmadežne, ob koncu vesoljnega zbora, je v Slovenski hiši v Buenos Airesu 62 slovenskih otrok iz Velikega Buenos Airesa pristopilo k prvemu sv. obhajilu. Med sv. mašo je bila pridiga g. msgr. Oreharja. Prvoobhajanci so ob tej priliki obnovili tudi krstno obljubo. Pel je šolski tečaj iz Ramos Mejíe, ki ga vodi gdč. učiteljica Anica šemrov. Pri harmoniju je bil g. štefan Drenšek. Po sv. maši je bil po stari navadi skupen zajtrk. Otroci so prejeli lepe spominske slike, ki jim bodo vse dni govorile o lepoti 8. decembra 1965.

● **Dvesto mož in žena na duhovnih vajah.** Kot vrsto let, tako je tudi zadnji

advent naše Dušno pastirstvo organiziralo duhovne vaje za žene in moža. Oboje je vodil g. župnik Janez Langus. Žena je prišlo 93, mož pa je bilo 107 — skupno torej ravno 200.

● **Blagoslovitev novega doma.** V nedeljo, 28. novembra je g. msgr. Anton Orehar blagoslovil nov slovenski dom v Berazateguiju. Ob tej priložnosti se je zbralo več rojakov iz raznih krajev Velikega Buenos Airesa. Prireditelj je napovedoval g. Ivan Korošec, govoril je g. Janez Šterbenc, predsednik krajevnega doma. Pozdrave pa so izročili številni zastopniki naših domov, ustanov in organizacij.

● **Žegnanje v Slovenski hiši.** V nedeljo, 21. novembra je bilo v Slovenski hiši žegnanje. Pričelo se je s sv. mašo, med katero je pel „Gallus“ pod vodstvom g. dr. Savellija. Na popoldanskem sporedu je bil govor g. msgr. Oreharja, nastopi šolskih otrok in prizori gojencev Rožmanovega zavoda. Nastopili so tile šolski tečaji: Carapachay, Morón, Ramos Mejía, San Justo, San Martín, Slovenska vas in Berazategui. V govoru je bilo podano tudi finančno poročilo Slovenske hiše.

● **Zaključek šole in sveti Miklavž.** Prve dni v mesecu decembru je bil zaključek slovenskih šolskih tečajev. Po večjih krajih kot v Capitalu, Moronu, Ramos Mejíji, San Justu, San Martinu, Slovenski vasi, Carapachyu, Berazateguiju je bil združen s prihodom sv. Miklavža.

● **Pet novih maš v letu 1965.** V preteklem letu je bilo med nami v Argentini pet novih maš. V juliju je bil posvečen v duhovnika g. Ivan Likozar, C. M. Novo mašo, o kateri smo že poročali, je imel v Slovenski vasi. Ostali naši novomašniki pa so: Andrej Zarnik, Franc Barle, SDB, Marjan Bečan in Edo škulj.

● **Novomašnik Andrej Zarnik** je bil posvečen v duhovnika 18. decembra 1965 v Torinu v Italiji. Njegovi starši, sestre in bratje živijo v Argentini v mestu Mendoza. Rojen je bil 17. novembra 1941 v Nasavčah, fara Komenda pri Kamniku na Gorenjskem. Štiri leta star je odšel s starši v begunstvo ter preživel begunska leta v taboriščih v Peggezu na Tirolskem in v špitalu na Koroškem. Tu je obiskoval slovenski otro-

ški vrtec. V Argentini je dovršil osnovno in srednjo šolo. Vstopil je v misijonski red „Consolata“. Noviciat je dovršil v Sao Paulo v Brazilu, bogoslovne študije pa v Torinu v Italiji. V oktobru letošnjega leta bo ponovil svojo novo mašo med rojaki v Mendosi v Argentini.

● **Novomašnik Franc Barle, SDB.** 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzetja je v mestu Córdoba postal duhovnik. Posvetil ga je nadškof msgr. Primatesta. Novo mašo je zapel 28. novembra v Slovenski vasi, kjer živijo njegovi starši in drugi domači. Pel je pevski zbor iz Slovenske vasi, ki ga vodi g. Mele. Novomašni govornik je bil g. Janko Mernik, SDB, asistirali pa so: g. vikar Janez Petek, C. M., g. Franc Urbanija in g. Tine Vrežar, CM. Novomašnik je doma iz Straže, župnija

Č. g. Andrej Zarnik

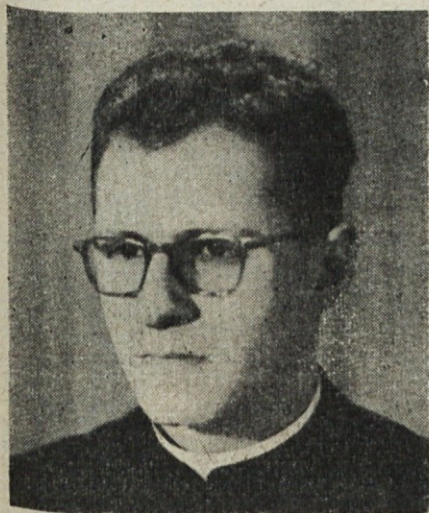
Č. g. Franc Barle

Erdo pri Domžalah. Rojen je bil 3. oktobra 1938. Kot majhen otrok je odšel v letu 1945 na Koroško in od tam v Argentino. V begunskih taboriščih je obiskoval osnovno šolo, v Argentini pa vstopil k salezijancem, kjer je srečno dosegel duhovništvo.

● **Novomašnik Marjan Bečan.** V nedeljo, 19. decembra, je v San Martina zapel novo mašo g. Marjan Bečan. Novomašni govornik je bil g. msgr. Anton Orehar. Asistirali so mu g. dr. Filip Žakelj, g. Franc Urbanija in g. Jurij Rode. Pri maši je pel pevski zbor iz San Martina pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča. Novomašnik je doma iz Ljubljane. Rojen je bil dne 20. marca 1940. Osnovno šolo je začel na Koroškem, dokončal pa v Rožmanovem zavodu v Adrogué. Tu je dovršil tudi srednjo šolo in bogoslovje. V duhovnika je bil

posvečen na kvatrno soboto, 18. decembra, v mestu Lomas de Zamora. Posvetil ga je krajevni škof msgr. Schell.

● **Novomašnik Edo Škulj.** Isti dan kot g. Marjan Bečan je postal duhovnik g. Edo Škulj, gojenec najprej Rožmanovega zavoda in pozneje pa slovenskega bogoslovja v Adroguéju. Novo mašo je zapel v kraju Boulogne, kjer župniku je g. Albin Avguštin. Pri novi maši mu je govoril stric g. župnik Janez Dolšina iz ZDA. Asistirali pa g. msgr. Anton Orehar, g. Franc Urbanija in g. Jurij Rode. Med mašo — v slovenskem jeziku — je pel pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom g. dr. Savellija. Novomašnik je doma iz župnije Velike Lašče. Rojen je bil 23. maja 1941 v Podsmreki pri Velikih Laščah.

Č. g. Marjan Bečan

Č. g. Edo Škulj

● **Počitnice v „cordobskih“ gorah**
V torek, 27. decembra je odšlo nad 80 naših otrok v „cordobske“ gore — skoro 1000km iz Buenos Airesa — v slovenski počitniški dom, ki ga vodi g. dr. Rudolf Hanželič.

● **Izlet slovenskih otrok.** Na dan sv. Štefana je bil izlet slovenskih šolskih otrok. Na velikem vrtu zavoda sv. Jožefa v Martin Coronado se je zbralo nad 250 otrok. Prišli so iz Buenos Airesa, Morona, Ramos Mejía, San Justa, San Martina, Slovenske vasi, Hurlingham in Adroguoja. Otroke so spremljale njihove učiteljice. Ob 12 je bila v cerkvi skupna maša, ki jo je daroval in med mašo tudi govoril g. msgr. Anton Orehar.

● **Božični prazniki.** Sveti večer je bil na splošno v slovenskih družinah tak kot nekoč doma. Rojaki so bili zbrani okrog jaslic, še preje so kropili hišne prostore, molili rožni venec in prepevali božične pesmi. Osrednja polnočnica je bila v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Sv. mašo je daroval g. msgr. Orehar, pel pa je pevski zbor „Gallus“, ki ga že dolgo vrsto let vodi g. dr. Savelli. Polnočnice so bile še v Slovenski vasi, v Carapachayu in v San Fernandu. Po polnočnici so si rojaki voščili blagoslovljene praznike.

● **„Abiturienti“ slovenskih šolskih tečajev.** V soboto, 18. decembra je Mladinski odsek „Zedinjene Slovenije“, ki ga vodi g. nadzornik Majhen, priredil za vse, ki so dokončali v tem letu slo-

Naše prvoobhajanke v letu 1965. V sredi g. msgr. Anton Orehar

venske šolske tečaje, lepo prireditve z malico. Vabilu so se odzvali skoraj vsi, ki so dovršili slovenske šolske tečaje. Po otvoritvenih besedah g. Majhna sta govorila g. Božo Fink, predsednik „Zedinjene Slovenije“ in g. msgr. Anton Orehar. Zborček iz Morona pa je pod vodstvom ge. Marije Geržiničeve zapel nekaj pesmi.

● Božični misterij „Henrik gobavi vitez“. Na božični dan, v soboto 25. decembra je kulturni odsek Našega doma v San Justu uprizoril božični misterij v štirih slikah „Henrik gobavi vitez“, ki ga je napisal Franc Ksaver Meško. Igra je dobro uspela. Režija je bila v rokah g. Janeza špeha. Scenograf pa je bil g. Tone Oblak.

● Dve novi knjigi. Založba Svobodne Slovenije v Buenos Airesu je za božične praznike izdala kar dve novi knjigi: „Zbornik 1966“ in Vladimir Vauhnik „Nevidna fronta“.

● Zbornik Svobodne Slovenije 1966 so uredili: Miloš Stare, Joško Krošelj, Pavel Fajdiga in Slavimir Batagelj. Ovitak je delo akad. slikarice Bare Remec. Natisnila pa je tiskarna Vilko.

Letošnji Zbornik ima 416 strani. Razdeljen je na več poglavij in sicer: Dr. Janez Evangelist Krek ob stoletnici rojstva — zbral in uredil dr. Vinko

Brumen — strani 7—58; Boj slovenske manjšine v krški škofiji na Koroškem — Avstrija za verski pouk otrok v slovenščini. Sestavil dr. Anton Podstenar — strani 59—105; Dokumenti — razprave — pričevanja — strani 107—174; Dr. Anton Korošec ob 25-letnici smrti — strani 175—226; Naši gorniki — strani 227—248; Anketa: Cilji slovenske narodne politike — strani 249—312. Pri anketi je sodelovalo 13 ljudi iz vseh delov sveta; Slovenstvu v čast, narodu v ponos — strani 315—346; Razgledi — strani 347—404.

Zbornik ima tri priloge: Barvasto prilogo znamenja škofa Rožmana v Bariločah, planinsko ilustrirano in umetniško prilogo na 8 straneh.

Zbornik vsem toplo priporočamo. Velika njegova odlika je, da naj osvetli podobi dveh slovenskih mož: dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Antona Korošca.

● Velikonjeva književna nagrada — Na natečaj so prispela štiri dela. Vsa so po svoje kvalitetna, vendar nobeno ne dosega višine, ki jo terja prva nagrada. Zato je komisija združila obe nagradi v eno in ju v enakih deležih razdelila med najboljša spisa. To sta: razprava dr. Vinka Brumna (geslo P. D. 46/1940). Iskanje iz zmed, zablod in zmot, in novela Ruda Jurčeca (geslo Pu in Do): Marcelino Vázquez.

Ko je vojskovodja Kserkses peljal svojo ogromno vojsko na Grško, si je dal postaviti visok stolp, od koder je mogel pregledati vse čete. Zjokal se je, ko je pomislil, da čez sto let nobenega od vseh teh mož ne bo več med živimi.

Argentina:

Dušanopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Z. D. A.:

Rev. Julij Slapšak
6019 Glass Ave.
Cleveland, Ohio, U. S. A.
Slovenska pisarna
Baragov dom
6304 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio, U. S. A.

Kanada:

Ivan Marn.
131 A Treeview Drive
Toronto 14, Ont.
Canada

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia, Italia

Avstrija:

Naročnino pošljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mejijo (razen Uruguaya)
1200 pesov.

za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šillingov
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

Čudoviti dogodek 65

Koncilski nauk o Cerkvi 66

Pastirsko pismo o treh problemih 71

Spolna vzgoja mladine 75

Še o ljudskih običajih 79

Desni in levi katolicizem 84

Iz dnevnika Janeza XXIII. 86

Sadovi II. vat. cerkvenega zbora 91

Antonioni — in borba za zlom v filmu 92

Za mladino 95

Anketa 95

Dnevnik Ane Marije 97

Ali prevladujejo čustva? 99

Uganka — odgovor na test 100

Za dobro voljo 101

V družini 102

Studenec življenja 102

Pred ogledalom 103

Ali naj molimo? 105

Pa smo res reve 106

Zakon, družina in narodna skupnost 108

Lemenatarji 113

Svetovne novice 117

Novice iz Slovenije 120

Slovinci v svetu 122

Med nami v Argentini 123

LETO XXIII.

Štev. 2

FEBRUAR 1963

PROSIMO PORAVNAJTE
NAROČNINO!

Nakazila na naslov:
Antonio Orehar
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr.
Anton Orehar); urejujejo dr. Al. Starc, dr. Br. Rozman in
Jurij Rode. Editor resp.: Msgr. Antonio Orehar, Ramón
Falcón 4158, Bs. As. Registro de la Prop. Intel. N° 843.966

Piska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

● Zgoraj: Prizor iz T. S. Eliotove drame „Umor v katedrali“ v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Dramo so uprizorili za Kristusa Kralja 1965 naši akademiki ob desetletnici obstoja „Slovenskega akademskega društva“

● Na drugi strani: Ljubljana — zmajski most v zimskem februarju

● Ovitek: stud. arh. Jure Vombergar

● Iz uprave: Uprava se obrača do vseh rojakov z dvema prošnjama: Razširimo „Duhovno življenje“ po vseh slovenskih domovih. Poravnajmo čimprej naročnino. Najbolje do nedelje, 6. februarja, ko bo veliko nagradno žrebanje, katerega bodo deležni vsi oni, ki bodo imeli poravnano naročnino. Dvakrat da, kdor hitro da!

